

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
DRUGOG NASTAVKA 62. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
održanog 05.07.2018. godine, sa početkom u 10:10 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
MLADEN BOSIĆ

Molim vas da zauzmete svoja mjesta, da nastavimo sa radom 62. sjednice.

Dame i gospodo poslanici, poštovani gosti, nastavljamo 62. sjednicu Predstavničkog doma koja je započeta 30. maja, a prekinuta 20. juna 2018. Srdačno pozdravljam sve prisutne poslanike i goste.

Ministar inostranih poslova Igor Crnadak dostavio je obavještenje da zbog odsustva iz BiH neće biti u mogućnosti da prisustvuje sjednici, iz kabineta predsjedavajućeg Savjeta ministara Denisa Zvizdića stiglo je obavještenje da predsjedavajući neće moći učestovati u radu 63. sjednice Doma zbog sastanka sa premijerima Bugarske i Makedonije, iz kabineta ministra civilnih poslova stiglo je obavještenje da ministar Adil Osmanović i zamjenik ministra Goran Ćosić neće prisustvovati sjednici, iz kabineta ministarke za ljudska prava i izbjegice stiglo je obavještenje da će ministarka Semiha Borovac biti spriječena da prisustvuje sjednici, te da će sjednici prisustvovati njen zamjenik Predrag Jović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Denis Bećirović ... na putu, tako kažu ...

MLADEN BOSIĆ

Dobro. Ministrica je stigla, znači ovo je netačna informacija bila. Drago mi je.

Odsustvo sa sjednice opravdali su: zamjenica predsjedavajućeg Kolegijuma Borjana Krišto i poslanica Monika Tomić, a kašnjenje je najavio poslanik Miroslav Milovanović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Denis Bećirović je opravdao odsustvo.

MLADEN BOSIĆ

Denis Bećirović je takođe najavio opravdano odsustvo. Prema podacima Službe sjednici prisustvuje 37 poslanika. Konstatujem da sjednica ima kvorum za rad i odlučivanje.

Imamo prijavljenog Damira Arnauta za povredu Poslovnika. Izvolite.

DAMIR ARNAUT

Zahvaljujem predsjedavajući.

Dakle, pročitali ste da nemamo u sali ministra civilnih poslova, niti zamjenika, trenutno je u toku tačka dnevnog reda čiji je predlagatelj Ministarstvo civilnih poslova, a član 74. stav (3) kaže – u slučaju odsustva predlagatelja akta o njemu se ne raspravlja, osim ako Dom ne odluči

drugačije. Ja želim, također, podcrtati da je ovo drugi put da Adil Osmanović izbjegava odgovornost da se pojavi oko ove tačke dnevnog reda, a isto je to uradio kad je bila rasprava na Ustavnompravnoj komisiji kada je poslao šefa odsjeka iako Poslovnik nalaže prisustvo najmanje pomoćnika ministra. Ovo nije obična tačka, ovo je tačka koja govori o tome zašto je Bosna i Hercegovina jedina zemlja koja nije primljena u članstvo u ENQA-i i to dovoljno govori koliko pažnje Adil Osmanović posvećuje kvaliteti obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

MLADEN BOSIĆ

Vi predlažete da se ne raspravlja o ovoj tački? Znači, podsjećam da je sjednica prekinuta o okviru rasprave o 17. tački dnevnog reda. Dakle, nastavljamo sa 17. tačkom, a stavit ću na glasanje ovaj ...

MARIN VUKOJA

Ne treba stavljati na glasanje.

MLADEN BOSIĆ

Ne treba stavljati na glasanje. Znači tačka 17.,

Ad. 17. Izvještaj o razlozima neprimanja Agencije za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđivanje kvaliteta BiH u punopravno članstvo Evropske organizacije za obezbjeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA), sa konkretnim prijedlogom mjera za otklanjanje uočenih slabosti – podnosilac: Savjet ministara BiH (realizacija poslaničke inicijative Salka Sokolovića, usvojene na 55. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 21.12.2017, 17.01. i 31.01.2018. godine), akt broj: 01-50-1-2527-1/17 od 30.03.2018. godine

Znači povučen je zahtjev o glasanju, odnosno izjasnio se predlagač da nema potrebe da se glasa o povlačenju, ali predlaže da Kolegij povuče ...

/konsultacije u Kolegiju/

MLADEN BOSIĆ

Dobro, poslije konsultacija dogovorili smo u Kolegiju da se zbog neprisustvovanje ni predlagača, ni ministra na koga se odnosi to, skinemo tačku sa dnevnog reda.

Prelazimo na tačku 18.,

MARIN VUKOJA

Salko se javlja.

MLADEN BOSIĆ

Gospodin Sokolović. Izvolite, imate pravo.

SALKO SOKOLOVIĆ

Ja se izvinjavam, ali ja sam prijavio repliku računajući da ćete Vi to staviti na diskusiju što je gospodin ... Znači, ja upozoravam ponovo kolegice i kolege poslanike da je ovo ozbiljna

materija, ovo o čemu je govorio gospodin Arnaut, ali molim vas, ovo je igra koja traje već četiri mjeseca. Ja sam ovo predložio negdje u februaru ili u decembru prošle godine. Ono što želim da ovdje naglasim i da zamolim kolegice i kolege poslanike da razmisle o tome, znači, članom 48. Okvirnog zakona Agencija za razvoj visokog obrazovanja ...

MLADEN BOSIĆ

Gospodine Sokolović, da Vam predložim samo nešto, znači ovakva je situacija prema Poslovniku da nema rasprave po toj tački, ali može doći prijedlog da se ipak održi tačka. Ukoliko Vi predložite da se ta tačka uprkos tome održi, stavit ćemo na glasanje Vaš prijedlog.

SALKO SOKOLOVIĆ

Ja predlažem da se ona održi, ali hoću samo da kažem razlog zbog čega to govorim. Mi imamo ovdje predlagača, mi imamo, predsjedavajući izvinjavam se, mi imamo meritornu osobu sa kojom mi možemo razgovarati, jer član 48. Okvirnog zakona kaže da Agenciju u međunarodnim odnosima predstavlja Agencija za razvoj visokog obrazovanja i ocjenu kvaliteta. Znači, ovdje je gospodin Halilović, on je pisao ovaj Izvještaj, i ako on sjedi ovdje i pisao je Izvještaj onda mi imamo s kim raspravljati, a Ministarstvo samo u jednom malom segmentu zadire u ovu temu. Inače, znate ...

MLADEN BOSIĆ

Je li predlažete da se održi rasprava?

SALKO SOKOLOVIĆ

Predlažem da se održi rasprava.

MLADEN BOSIĆ

Stavljam na glasanje prijedlog da se rasprava po ovoj tački održi.

Za 22, protiv 6, uzdržanih 7. Postoji opća i entitetska većina.

Otvaram raspravu po ovoj tački.

Mirsad Đonlagić, ispravak krivog navoda. Izvolite.

MIRSAD ĐONLAGIĆ

Prije svega, želim da vas pozdravim.

... izvinjenje, ja sam se prvo javio za diskusiju, ali kad ste predložili da se to skine, ja sam povukao diskusiju, sada imam samo namjeru da kažem dvije ili tri rečenice. U svom četverogodišnjem radu ovaj Parlament je pokazao dosta slabosti i ima dosta mrlja na našem radu. Najveća mrlja na našem radu je odnos prema visokom obrazovanju bez obzira da li .../kratko prekinut snimak/... vi jako dobro po tome kakav je odnos bio prema predloženim minimalnim izmjenama koje bi stvorile pretpostavke za promjenu zakona, Okvirnog zakona o visokom obrazovanju. Druga tamna mrlja odnosa države prema obrazovanju je postojanje i funkcioniranje ove Agencije na način kako je to zacrtano u ovim aktima. Ova zemlja očekuje da ljudi koji znaju, koji se obrazuju, koji, od kojih se očekuje da preuzmu odgovornost za budućnost ove zemlje nisu spremni da to urade zato što je devastiran potpuno sistem obrazovanja. I tu tešku mrlju ćemo nositi mi svi na svojoj savjesti. I ja vas još jedanput pozivam, ako ništa drugo, barem u narednim mandatima i ko god bude u prilici da razgovara da se ozbiljno posveti ovom pitanju. Ovo je

najvažnije pitanje, čak važnije i od svih drugih pitanja koja smo mi isturili kao važna pitanja u Bosni i Hercegovini u ovom trenutku, na političku scenu Bosne i Hercegovine.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Hanka Vajzović, rasprava. Izvolite.

HANKA VAJZOVIĆ

Hvala predsjedavajući. Srdačno pozdravljam sve prisutne.

Zahvalnost kolegi Sokoloviću što je problematizirao rad i rezultate rada ove Agencije, a na čekanju su u tom pogledu i mnoge druge slične institucije. Evo, javila sam se za raspravu mada nakon što sam pročitala odgovor ne može čovjek a da, kako bi se reklo, ne ostane bez teksta, bez riječi. S jedne strane sam iznenađena činjenicom da je riječ o Agenciji kojoj u nazivu stoji – za razvoj visokog obrazovanja, a da je teško zapravo dokučiti kad se ovo iščita, šta su joj u tom pogledu, i uopće o Agenciji kada znamo kako je osnovana, šta su joj u tom pogledu učinci, šta je stvari dosadašnji doprinos ove Agencije osnovane prije gotovo 10 godina, doprinos razvoju visokog obrazovanja, odnosno da u tom kabastom nazivu stoji još i, dakle Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine, što uistinu zbunjuje i nastranu što je neko tako vješto, vješto kao i mnogih drugih agencija, sročio ime ovoj instituciji pa ispadne da osigurava kvalitet Bosne i Hercegovine, nego se ispostavi da, evo, nisu u stanju ispuniti ni tu svoju osnovnu zadaću, čak niti formalno osigurati kvalitet visokog obrazovanja potvrđen dobijanjem akreditacije, i to nakon ozbiljnog višegodišnjeg trošenja budžetskih sredstava. Problem je, kažu oni u odgovoru, u Upravnom odboru. Ako je uistinu tako, onda vjerovatno više nije ni do Agencije, nego do nas ovdje, nas koji sjedimo evo u ovim klupama i bez pretjerivanja, čitav mandat, podsjetiću vas, čitav mandat biramo nekakve članove istog tog Upravnog odbora, a koliko znam i opet ga nismo popunili, još jedno nedostaje. Pravi smo, rekla bih, majstori na evropskom putu i na putu reforme javne uprave.

Dakle, podsjetiću da smo za potrebe, izbor članova Upravnog odbora gotovo od samog početka mandata, mislim negdje maj, juni, 2015., ako je lakše vam se sjetiti, od čuvenog slučaja Poplašen, mi imamo plaćene komisije, ad hoc komisije koje permanentno postoje iako su kao privremene, jedni izđu iz tog Upravnog odbora, drugi uđu. I, da se razumijemo, ovom prilikom i ne kritikujem Agenciju, još je gora, možda problematičnija, recimo, Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje koja ima sjedište u Banja Luci, Sarajevu i Mostaru, na tri mjesta, šta je doprijenila, a gori u obrazovanju, jer puno je, opet se koristim prilikom jer sam dvaput, dvaput sam pokretala ovo, što inicijativa, što pitanje u vezi sa reformom, čuvenom i Agendom našom, i reformom javne uprave, pitanje preispitivanja opravdanosti postojanja mnogih institucija naših, državnih agencija i koječega i pitanje postavljala 2016. negdje u oktobru, pa onda mislim u maju 2017., nije mi čak ni odgovoreno, iz Vijeća ministara mi čak ni odgovoreno nije na to. I ne govorim, evo, o tome prvi put, podsjetiću samo iz tog pitanja, dakle, samo da znamo kakve su to agencije, kako im je ime, koliko one troše, to je prestrašno. To su agencije, direkcije, instituti, institucije, centri, vijeća, odbori, jedinice, pa su onda komisije iliti povjerenstva, vijeća, odbori, upravni, nadzorni, ovakvi, onakvi, forumi, šta sve nemamo i kako se oni zovu. Centar za, ne znamo ni šta rade ni za šta nam služe, Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja, Institut za standardizaciju kao standardizaciju Bosne i Hercegovine, za kreditiranje, za koncesije, Središnja harmonizacijska jedinica, Ured za harmonizaciju i koordinaciju sustava plaćanja u poljoprivredi, ishrani i

ruralnom razvoju Bosne i Hercegovine, itd., čitav jedan niz, da ne spominjem ove odbore, komisije i ostalo. Uostalom, rekoh, i do nas je, prošli put smo na sjednici govorili o Agenciji za korupciju, kako li se i ona, kako je sročena .../govornik se upozorava na vrijeme/... ne znam ni za šta nam treba, ovaj, koordinaciju, prevenciju, .../govornik se upozorava na vrijeme/... kao da učite nekoga kako da prevenira karcinom, a on na kemoterapiji i koješta. Dakle, hoću reći da je ovdje puno veći problem od ove činjenice, ovo je samo ilustracija i ovo je samo povod da se zaista, a obećavali su u predizbornoj kampanji mnogi kako će to biti revidirano, preispitano, treba li nam .../govornik se upozorava na vrijeme/... možda negdje racionalizirano obrazovanje, moglo je biti sve zajedno ovdje koliko ih imamo ne znam za šta nam sve to služi. U svakom slučaju prestrašno je .../govornik se upozorava na vrijeme/... ... postoji da bi osigurao kvalitet i ovo, a ne dobije ni akreditaciju.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Salko Sokolović, diskusija. Izvolite.

SALKO SOKOLOVIĆ

Hvala uvaženi predsjedavajući. Koristim priliku da još jednom pozdravim sve prisutne.

Znači, ja ću kratko, Informacija koju smo dobili potvrdila je moje navode, ali je suština te Informacije da ona nije predložila, znači, u Informaciji nemamo prijedlog za prevazilaženje problema u kojima, koji su također u Informaciji ustanovljeni. Znači, loše je stanje u Agenciji i u Upravnom odboru, a kako prevazići takvo stanje ova Informacija nije dala poslanicima na uvid, odnosno da o tome razmatraju. Iz tog razloga sam ja insistirao da mi danas razgovaramo na ovu temu i hoću da kažem za one koji se boje da ja želim nešto loše ili negativno da kažem o radu same Agencije, ona sama govori o svom radu. Ovdje je suštinski problem, a to je nadležnost Parlamenta države Bosne i Hercegovine, Upravni odbor. Druga je stvar što Agencija, i gospodin Halilović kao direktor Agencije, nisu ukazali Parlamentu, odnosno Ministarstvu na takvo jedno loše stanje, ali ukazao je onaj relevantni faktor, a taj relevantni faktor je Upravni odbor ENQA-e, odnosno Evropske agencije za ocjenu kvaliteta koji je jasno napisao šta se događa u visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini i da ono nije u skladu sa evropskim standardima niti sa principima bolonjskog procesa. Ako nam to nije dovoljno, onda ne znam šta nam treba biti dalje potrebno da bi mi podigli paniku kad je u pitanju stanje u visokom obrazovanju, a uvijek govorimo o zaštiti naše djece, o brizi o našoj djeci, itd. Ovo je osnovna stvar u kojoj mi se, u koju se mi moramo uključiti da bi riješili ovaj problem, pa sam prošli put rekao da u Bosni i Hercegovini, iznio činjenice, ali ne moje činjenice, ja sam samo ukazao na ono što je Upravni odbor ENQA-e rekao, i oni su rekli – u Bosni i Hercegovini ne postoji nezavisni proces akreditacije zbog toga što su se u proces akreditacije direktno umiješali politički faktori i to je činjenica. Ukoliko akreditaciju ili licencu daju entitetsko ministarstvo i kantonalna ministarstva, pa normalno je da je nezavisnost u tom dijelu završena. O tome možemo pričati da li, i agencija kaže, Evropska agencija da je to na kraju naša Agencija, ona bi trebala da se uključi i taj proces, itd.

Drugo, Agencija je precizno rekla da predstavnici Akademske zajednice su dozvolili da se u okviru Upravnog odbora instalira sukob interesa, pojedini članovi pored funkcije člana Upravnog odbora imaju izvršne funkcije na pojedinim univerzitetima. Konkretni primjer, konkretni primjer je da rektor Sveučilišta u Mostaru i prorektorica za međunarodnu saradnju su članovi Upravnog odbora, sami sebi treba da pripreme akreditaciju, itd. Ako to nije sukob

interesa, onda ja ne znam šta je, a inače o sukobu interesa nećemo da pričamo u Bosni i Hercegovini. I zato bi dobro bilo ili pošteno bilo zaustaviti proces akreditacije u ovom momentu dok se Upravni odbor ne formira po zakonu, a zakon kaže da je Upravni odbor heterogena struktura, a ne homogena struktura. U ovom momentu mi u Upravnom odboru imamo predstavnike samo javnih fakulteta, a zakon kaže da je potreba za članstvom i iz privatnih fakulteta, i iz sfere studenata, i iz sfere poslodavaca i iz sfere međunarodnog faktora. Znači, kad takav Upravni odbor budemo imali, onda možemo krenuti u priču akreditacije fakulteta u Bosni i Hercegovini. I tu je politički uticaj značajan, znači, onaj ko je u Upravnom odboru ako ima svog prijatelja da ima neki fakultet dobiće akreditaciju, ako nema ucijenit će ga novcem, imam i taj primjer, i to ću argumentovano dokazati, itd. Znači, mi imamo jedan ogroman problem kad je u pitanju rad Upravnog odbora koji je političkog karaktera i koji je koruptivnog karaktera.

Upravni odbor naše Agencije nije ništa uradio da inicira promjene samog sistema akreditacije i posebno da predloži rješenja koja se odnose na postojanje dvije agencije za razvoj, jedna u Republici Srpskoj, jedna na nivou države Bosne i Hercegovine. Isto tako nije predložena izmjena koja bi trebala da se uradi kako bi se mogao proći kompletan proces prijema u punopravno članstvo ENQA-e iako je dat rok od dvije godine, 2016. godine. Znači prolazi vrijeme, Upravni odbor mirno sjedi, ništa ne radi, prima naknadu i vrši ovaj politički koruptivni dio. I da se mi u Parlamentu ovdje ne zabrinemo, a mi ovdje izvršili izbor tog Upravnog odbora. .../govornik se upozorava na vrijeme/... I molim vas, samo želim ovdje još na kraju da kažem, vi ste dobili ove prijedloge moga zaključka, da jedna stvar koja se odnosi na Rektorsku konferenciju, mi, znači, e to je obaveza Ministarstva civilnih poslova, Ministarstvo civilnih poslova po zakonu u skladu sa članom 43. treba u ovom momentu da reaguje, mi imamo Rektorsku konferenciju javnih, i sa javnih univerziteta, a nema u tom sastavu .../govornik se upozorava na vrijeme/... Rektorske konferencije predstavnika privatnih univerziteta i fakulteta u Bosni i Hercegovini. Prema tome, obaveza Ministarstva civilnih poslova je da upozori Rektorsku konferenciju da u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i članu 43. reaguje u tom pravcu. I to je jedino u ovom momentu što bi trebali/govornik se upozorava na vrijeme/... na obavezu Ministarstvo civilnih poslova i da u narednom periodu to završimo. Mi trenutno imamo, odgovorno tvrdim, tzv. Rektorsku konferenciju jer je ona, također, homogena i nije predstavljena u heterogenom sastavu, odnosno nema privatnih univerziteta i onda se dešavaju te političke ...

MLADEN BOSIĆ

Gospodine Sokoloviću, zamolio bih Vas ...

SALKO SOKOLOVIĆ

..., izvinjavam se, i imaju moji prijedlozi zaključaka o smjeni Upravnog odbora i nam se da će kolege to podržati.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Zaim Backović, rasprava. Izvolite.

ZAIM BACKOVIĆ

Zahvaljujem se gospodine predsjedavajući.

Ja ću početi rečenicom koja je davno upotrijebljena i koristi se kada se želi pripremiti neko društvo za uništenje – ako želite uništiti neko društvo, uništite mu školstvo. Neobrazovanim

ljudima lako manipulišete i oni sami destruiraju zajednicu u kojoj žive. Mi imamo takvu situaciju sada u Bosni i Hercegovini. Obzirom da je tu i rektor, bivši rektor Tuzlanskog univerziteta, a sadašnji odgovorni za ovo o čemu mi razgovaramo, ja se nadam da će on shvatiti i učiniti napore i korake da krenemo ka nečemu što se zove realno i kvalitetno školstvo. Mi u ovom trenutku u odnosu na broj stanovnika imamo više univerziteta nego nerazvijena Njemačka, Francuska koja propada, Italija koja je katastrofa, Španija, govorim u odnosu na prosjek, na broj stanovnika. Mi imamo, kažemo, oko tri i po miliona stanovnika, a evropski standard je jedan univerzitet na tri i po miliona stanovnika. Broj univerziteta koji mi imamo graniči se sa katastrofom, naročito zbog ukupnog broja kadrova koji rade na tim univerzitetima. Kada uđete i pokušate naći katalogizaciju onoga što su ti koji našu djecu uče i obrazuju bilo gdje objavili, na prste jedne ruke naći ćete relevantne osobe koji su predavači. To je jednostavno provjeriti, znate, te doktorske disertacije, uđite pa, Francuska nacionalna biblioteka, pa ćete se čudom čuditi da nikoga ko je doktorirao od 1996. do danas nema katalogiziranog. Prije toga na desetine su u Njemačkoj, Francuskoj, Austriji, ja govorim o nerazvijenim zemljama, Ujedinjenom kraljevstvu, Španiji, imenom i prezimenom ljudi sa priznatim radovima. Mi to danas nemamo, vi to dobro znate.

Posebna priča je nepoštivanje zakona koje imamo, mi ih imamo ali se oni ne poštuju. Recite mi gdje entitetski zakoni poznaju javni i privatni odvojeno, to je Zakon o visokom školstvu, Zakon o visokom obrazovanju, i tamo ne piše zakon o državnom ili zakon o privatnom, nego Zakon o visokom obrazovanju. Zbog te bolesti zakona, odnosno naše bolesti, mi imamo situaciju, ja ću navesti meni najbliži primjer, Sarajevskog univerziteta na kojem sam se i ja školovao i diplomirao 1979. godine, davno bilo. Broj studenata na baznim naukama, to su tehničke nauke, danas je 14 puta manji nego što je bio prije rata. To su vam mašinstvo, elektrotehnika, građevina, arhitektura, geodezija, da ih ja ne nabrajam, pazite 14 puta. Broj osoblja na tim fakultetima se nije smanjio, nije smanjio, broj studenata 14 puta jeste. Matematika jedan, matematika dva, statika, dinamika, mehanika fluida, kinematika, konstrukcije, su identičan predmet na svim tim fakultetima i mi nećemo da formiramo politehnički fakultet nego moramo imati šest dekana, umjesto da imamo jednog, a da ne govorim o strukama. Trenutno imamo 11 mladića koji su završili u Erlangenu .../govornik se upozorava na vrijeme/... to je najveći politehnički fakultet na svijetu, najpriznatiji na svijetu, pa akademik Hanjalić je tamo profesor, jedan Suad Jakirlić je tamo profesor, završili su i oni su elektromašinski inženjeri, takva diploma ne može da se nostificira u Bosni i Hercegovini. .../govornik se upozorava na vrijeme/... Ovo je jako važno, dajte mi dvije rečenice još molim vas. Takva diploma ne može da se nostificira u Bosni i Hercegovini jer mi ne poznajemo tu struku. Zašto, ko smo mi to? Oni mogu da grade tornjeve, ti elektromašinski inženjeri, koji su visoki kilometar po svijetu, a u svojoj zemlji to znanje ne mogu da daju, jer im ga niko ne priznaje. To je katastrofa, mi nemamo gdje nostificirati struke koje kod nas ne poznaju. Mi dobro poznajemo politologiju, ne znam, diplomatiju, .../govornik se upozorava na vrijeme/... ali realno življenje ne poznajemo. Učinite napor da se promijene zakoni i da se ova anarhija u obrazovanju zaustavi.

MLADEN BOSIĆ

Gospodine Backoviću zaista moram prekinuti.

ZAIM BACKOVIĆ

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Ispravak krivog navoda, Hanka Vajzović. Izvolite.

HANKA VAJZOVIĆ

Zapravo nije ispravan krivog navoda, evo samo hoću u vezi s ovim što je kolega Sokolović govorio. Slažem se do, evo, i Agencija je rekla da je do Upravnog odbora. Ako je to tako nemamo šta kritizirati Agenciju, nije jedina imamo ih puno, proforma, da kažemo da nešto imamo, ono ovlasti koliko je dobila to joj je sve, kako joj je zakonom određeno, a problem nastaje kad vidimo da nije ni to malo što joj je zadaća, što je u opisu posla, ni to malo nije zadovoljila. Dakle, govorim o zaključcima koje nudi kolega Sokolović, ja ih podržavam, ali ako bi se svelo, ako bi se i na osnovu tih zaključaka svelo se na biranje novih članova Upravnog odbora to bi značilo, čini mi se, sve iz početka za novi mandat, komisije, pa konkursi, pa biraj jednog po jednog, a praktično ne bismo dobili ništa. Mislim da je suština u depolitizaciji ovakvih agencija, a bogami je prazna priča da ćemo mi to uraditi. Ponovo je do nas, ponovo bi se ovdje biralo i nemamo koga ružiti za članove Upravnog odbora koji opstruiraju rad ovakve Agencije.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Direktor Agencije se javio da želi da se obrati. Izvolite.

ENVER HALILOVIĆ

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, imam čast da vam se obratim.

Zahvaljujem se na interesu za ovim pitanjem, odnosno za stanjem u visokom obrazovanju i u Agenciji za visoko obrazovanje i osiguranje kvaliteta BiH. Ovdje ću samo taksativno u formi teza i postavki izložiti i reći, po mojem uvjerenju, najbitnije stvari, a to je da je Agencija za visoko obrazovanje i osiguranje kvaliteta BiH bila do sada i ostala pridruženom članicom ENQA. U svojstvu pridruženog članstva je još 14 državnih agencija u Evropi. Eksterna ... ENQA-ine komisije se svodila na usporedbu rada i propisa po kojima radi Agencija sa evropskim standardima. Vrednovano je 14 kriterija iz tzv. druge i prve grupe evropskih standarda. Od tih 14 kriterija Komisija je ocijenila četiri potpuno ispunjena, ešst znatno ispunjeno i četiri djelimično ispunjeno. Komisija je ocijenila pozitivno rad Agencije, Upravni odbor je čitao dvije, dva izvještaja, dviju agencija iz Bosne i Hercegovine, Izvještaj o eksternoj evoulaciji Agencije BiH i, skraćeno sad govorim, i Izvještaj o akreditaciji Agencije Republike Srpske. I tu je nastao osnov za razmišljanje o tome šta raditi.

Ja sad ne bi ulazio u Izvještaj koji je napisan vezano za Agenciju Republike Srpske, to nije moja stvar, ali ću napomenuti da je ipak Upravni odbor odlučio da promijeni jednu ocjenu koju je dala Komisija i da time dovede u pitanje članstvo Agencije u punopravno članstvo Agencije. To, dakle, znači da Agencija ostaje kao pridružena članica, kao i 14 drugih zemalja, odnosno evropskih zemalja, odnosno agencije tih zemalja, da u osnovi je Agencija uradila 27, ne u osnovi nego tačno 27 akreditacija visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini i da su sve te akreditacije, koje su urađene, prihvaćene od ENQA-e. I uslov za valjanost akreditacije koju radi Agencija Bosne i Hercegovine nije članstvo u ENQA-i. Nepotpuno članstvo u ENQA-i ne povlači nikakve pravne posljedice niti po rad Agencije, niti po rad i značaj, validnost, kvalitet visokoškolskog obrazovanja i diploma koje studenti, odnosno diplomanti stiču u Bosni i Hercegovini. 27 je akreditiranih univerziteta. Upravni odbor je promijenio jedan kriteri, to je tzv. kriterij efikasnosti, on se sastoji u dvjema stvarima. Prvo, u pogledu nesamostalnosti Agencije u provođenju procesa akreditacije, što je predviđeno, odnosno propisano Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju i ENQA je predložila promjenu Zakona, odnosno određenih stavki u Okvirnom zakonu o visokom obrazovanju. Adekvatno tome ona je predložila, dala preporuke i

za promjene Statuta koje takođe upućuju na potrebu samostalnijeg rada i rada Agencije za razvoj visokog obrazovanja. Agencija je napravila Akcioni plan za primjenu, odnosno za implementaciju preporuka ENQA-nih, taj Akcioni plan je usvojila, usvojio Upravni odbor i po tom Akcionom planu se danas radi, odnosno trebalo bi da se radi. Agencija je dobila 19 preporuka, te sve preporuke upućuju na jačanje Agencije, nijedna preporuka ne dovodi u pitanje Agenciju, nego jačanje statusa Agencije na nivou Bosne i Hercegovine u pogledu efikasnosti njenoga rada u odnosu na visokoškolske ustanove. Agencija, odnosno Upravni odbor, odnosno Komisija za akreditaciju Agencije dala je 11 pohvala za rad Agenciji za visoko obrazovanje BiH, za njene napore koje ona čini i to u 11 od, dakle, ukupno 14 standarda. Dakle, što se tiče same aktivnosti Agencije zaista tu primjedbi nema na rad Agencije, primjedbe se odnose na ono što se tiče politike rada, odnosno okvira političkog-pravnog okvira za rad Agencije, a taj političko-pravni okvir za rad Agencije je prije svega Zakon o visokom obrazovanju BiH i Statut Agencije.

Ja sam vrlo redovno informisao sve, po mojem mišljenju i po mom sudu, nadležne obrazovne institucije, ne nadležne ali pozvane po svojoj prirodi posla, informisao sam ih o stanju i o radu Agencije za razvoj visokog obrazovanja, prije svega Evropsku kancelariju u Bosni i Hercegovini sa više mojih dopisa u vezi sa svim stanjem. Zatim OHR sa više dopisa i sa nekoliko posjeta i razgovora na najvišem nivou sa ambasadorom Evropske kancelarije u Bosni i Hercegovini, zatim sa zaposlenicima, itd. Upućeno je više dopisa Ministarstvu civilnih poslova, odnosno Vijeću BiH. Vijeće ministara BiH se već evo na dvjema svojim sjednicama bavi Agencijom za razvoj visokog obrazovanja, preporučuje, dva puta se preporučuje, i jedna od zadnjih sjednica na Vijeću ministara je bila juče na kojoj se raspravljalo o Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta na zahtjev Agencije, Vijeće ministara preporučuje Upravnom odboru da se donese osnovni akt po kojem radi Agencija, a to su odluke o normama u visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, kako bi se kroz donošenje tih odluka od 19 preporuka ispunilo 12 preporuka. Ostale preporuke se odnose na promjenu Statuta i odnose se na promjenu Zakona. Mi smo u Akcionom planu predvidjeli promjene i Statuta i Okvirnog zakona i nadamo se da će taj posao ići dalje.

Imenovanje je, što se tiče, zabrinutost, zaustavljanja procesa akreditacije mislim da bi to bio najgori, najgora stvar, da bi to tek moglo da izazove, vrlo loša stvar ako ne najgora stvar, možda je previše slobodno reći najgora stvar, ali zaustavljanje procesa akreditacije bi bilo nešto što bi zaista moglo da dovede u pitanje internacionalnost i primjenjivost, odnosno priznavanje diploma u Bosni i Hercegovini i iz Bosne i Hercegovine. Ja zato mislim da nije to put za rješavanje tog pitanja. Ono što je jučer Vijeće ministara i evo već posebno zaključilo jeste da se sugerira, predloži, na određen način sugerira Parlamentarnoj skupštini da Kolegij Parlamentarne skupštine razgovara sa Upravnim odborom, postojećim Upravnim odborom, da im ukaže na značaj donošenja, prije svega, ovog, ove odluke o normama kao akta po kojem se radi akreditacija. Na istu tu činjenicu, odnosno potrebu za donošenjem takvog tog akta ukazala je i posebna komisija, druga komisija Evropske unije i Bosne i Hercegovine za oblast obrazovanja, za komunikacije, socijalnu politiku, zdravstvo, itd., ukazalo je na potrebu očuvanja i ukazalo, dalo zaključak usmjeren prema Vladi Republike Srpske, odnosno vlastima Republike Srpske da se Okvirni zakon o visokom obrazovanju, odnosno osiguranje kvaliteta visokog obrazovanja zadrži u toj formi u smislu nadležnosti Agencije za razvoj visokog obrazovanja. U ovom momentu ono što je, što ste vi iz ovog Izvještaja mogli vidjeti, problem je i u radu Upravnog odbora u smislu .../govornik se upozorava na vrijeme/... donešenih, donešenog Zaključka na Vladi Republike Srpske da delegacija srpske nacionalnosti koja je u sastavu Upravnog odbora ne donosi akt o kojem govorim, dakle odluku o normama i sad se Upravni odbor nalazi u jednoj situaciji da ne može donijeti, izglasati odluku. Odlučivanje se radi, se vrši na po principu konsenzusa u smislu ... većinske zastupljenosti svakog naroda pri donošenju neke odluke i

naprosto sad je situacije takva. U ovom momentu se čak ni preporuke koje su donešene od strane ENQA-e ne mogu implementirati ukoliko ne dođe do političkog dogovora sa nadležnim vlastima u Republici Srpskoj, odnosno u Parlamentarnoj skupštini, odnosno u Upravnom odboru Agencije za razvoj visokog obrazovanja.

Dakle, popriličan je broj zemalja, kako sam spomenuo, koje nemaju članstvo u ENQA-i. ENQA je jedno, ENQA nije agencija evropskog, evropska u smislu ...

MLADEN BOSIĆ

Dobro, moram da Vas zamolim završavajte.

ENVER HALILOVIĆ

ali je jedna veza agencija.

Hvala lijepo.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Pošto nema nijednog od kolega, evo ja ću sam sebi dati riječ.

Znači, prvo da intervenišem na ovu situaciju da Savjet ministara traži od Kolegija da razgovara sa članovima Upravnog odbora, to je stvar koju, koja jednostavno nije dopustiva. Upravni odbor su ljudi koji bi trebali biti samostalni, apolitični i Kolegij, pa čak ni Parlamentarna skupština uopšte nema bilo kakvu dužnost da šta radi oko toga i ne bi trebala da radi kao zakonodavno tijelo. Tačno je da Parlamentarna skupština bira članove Upravnog odbora, ali poslije toga su oni ljudi koji samostalno treba da donose odluke u skladu sa svojim uvjerenjima.

Po mom mišljenju situacija u visokom školstvu je poslije situacije u pravosuđu u Bosni i Hercegovini nešto što je najozbiljnije i što je najveći teret ovog društva i zbog čega ćemo generacijski imati velike posljedice u budućnosti. Ali ne mogu da se ne osvrnem da, ne znam tačno koje su sve vaše ingerencije i vjerujem da tu ne možete ništa uraditi, ali da se ne osvrnem na katastrofalnu situaciju i dalje oko, to narod kaže, kupovnih diploma, znači diploma koje se javno kupuju, za koje svi znaju da ljudi ne idu da polažu ispite ali dobijaju te diplome. Neki dan sam bio na sastanku gdje se ljudi javljaju, predstavlja se žena, javlja se za diskusiju, kaže – ja sam ta i ta, diplomirani je ekonomista na državnom fakultetu, pa se javlja drugi čovjek i on kaže i ja sam to i to na državnom fakultetu, aludirajući na to da svi znaju da ovdje postoji sistem koji je obezvrijedio uopšte titule, visokoškolske titule, koji je doveo do toga da jednostavno čak i onaj državni segment spusti kriterijume u borbi da bi navukao nekog studenta da se upiše, jer zašto bi student išao i morao da se muči i uči na državnom fakultetu da bi položio neki ispit kad zna da na ovom drugom do njega može za male pare da dođe do te diplome. Znači, situacija je katastrofalna, ali ne mislim da je to problem, da vi to možete riješiti i ne mislim da ovaj Parlament može riješiti, jer je odgovornost za visokoškolski sistem na nivou entiteta i ne znam u kojoj mjeri na nivou kantona i to je pušteno namjerno, vrlo teško je to ispraviti, zato bi trebala politička volja. Već sad imate toliku količinu ljudi koji posjeduju te diplome, znači državljana ovdje koji posjeduju te diplome da je možda to sada i nemoguće uraditi. Politika neće da se miješa u to zato što bi imala posljedice u vidu gubitka glasova tih ljudi koji su u mnogim slučajevima i funkcioneri upravo državni. Ti ljudi koji bez znanja završavaju škole se zapošljavaju na budžetima i na, u opštinama preko političkih veza, vjerovatno privatnici neće da

daju platu nekome za koga unaprijed znaju da ne posjeduje to znanje I to je zato tabu tema, zato što je politika duboko umješana u ovu situaciju koja je napravljena. I da Vam skrenem pažnju da nije ovdje u pitanju problem Upravnog odbora, koliko sam ja čuo, ovdje je u pitanju problem šta je u nadležnosti čijoj, šta je u nadležnosti entiteta, a šta države i šta Vaše Agencije i da ovi koji su predstavnici u Upravnom odboru iz Republike Srpske tvrde da Vi pokušavate da kroz te akte neka ovlaštenja koja ne pripadaju državnim nivoima po Ustavu prebacite na državni nivo i da je to možda dio problema. Ja ne ulazim u to jer nisam se upoznao dovoljno, ali Vam skrećem pažnju da to ne možete očekivati da će proći, ja sam siguran da će ovi koji su iz Republike Srpske i dalje braniti taj stav.

Zaim Backović, ispravak krivog navoda. Izvolite.

ZIAM BACKOVIĆ

Poštovani profesore, Vi znate da je broj upisanih studenata svake godine u porastu, a broj upisanih srednjoškolaca u padu, samo dva primjera. Hercegovačko-neretvanski kanton 2014. – 2018. za 30% broj upisanih srednjoškolaca pao, Tuzlanski kanton odakle ste Vi, za 26%, Sarajevski kanton za 26, prosjek Federacije skoro 30%, a broj diplomiranih u porastu. Kada uzmete da je upisano 110.000 srednjoškolaca, podijelite sa onih 27 akreditiranih univerziteta, koji ste Vi rekli, pogledajte šta to znači. Kupnja diploma ne da postoji, nego je to pošast ovog društva. U Sarajevu se kaže – ko ne prođe kroz Travnik a nije dobio jednu diplomu laže da je bio u Travniku. Na Sokolac treba otići na kafu i doći sa diplomom. I da ne nabram ja to sad, nije to samo u Travnik da se ne smijete vi, to se odnosi na Vitez, na Busovaču, na Kiseljak, imam ja to sve sistematizirano, ali nismo uspjeli o tome ovdje da razgovaramo. Mi moramo znati da je ta pošast užasna, da je to nešto što je prestrašno, pa je čak zaslužan za to i ovaj Parlament, jer u prošlom mandatu jedan od visoko pozicioniranih direktora nije imao diplomu. Dogovor između tadašnjeg ministra vanjskih poslova i predsjednika Republike Srpske sadašnjeg je bio da sastave Vijeće ministara. Taj čovjek je otišao u Banja Luku i sutradan priložio diplomu i postavljen za direktora Aerodroma, sutradan. Sticajem okolnosti ga znam cijeli život i znam da nikad nije završio, ali je diploma uložena. Znači, morate znati da je to prestrašno .../govornik se upozorava na vrijeme/... I dajte učinite nešto, budite hrabri po cijenu da sami kažete – ja ovo neću da radim .../govornik se upozorava na vrijeme/... jer častan čovjek neće da učestvuje u upropaštavanju mladih ljudi u Bosni i Hercegovini, a mi u tome učestvujemo.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Salko Sokolović, ispravak krivog navoda. Izvolite.

SALKO SOKOLOVIĆ

Samo kratko predsjedavajući. Ovaj, ovo o čemu ste Vi govorili o kupovanju diploma, pa treba sad samo da se vidi koji su privatni fakulteti akreditovani i licencirani i da se usporedi odakle dolaze te diplome i vidjećete, ali to je djelo upravo ovih institucija o kojima mi danas ovdje govorimo, zbog političkog i koruptivnog djelovanja. Ja sam inače poentu problema stavio ovdje na sastav na Upravni odbor, njegov sastav, njegov način rada, ali evo kad je direktor Agencije govorio trebao je reći da je primjedba ENQA-e da Agencija ima nejasna pravila oko izbora eksperata, slab rad s njima i kroz to se kroz određene kriterije odnose prema jednom ili drugom, bilo državnom, bilo privatnom fakultetu. Znači, ima odedenih primjedbi koje treba i

Agencija da uradi. Ali suštinska stvar, ako je u radu Agencije potrebna, potreban Upravni odbor i rad Upravnog odbora onda Agencija mora ukazati prije nego što to prepozna ENQA, javnost ili bilo ko u Bosni i Hercegovini, da te koordinacije nema i da imaju ti i ti problemi. Međutim, ja odgovornog tvrdim da je uvezan njiho rad. Izmjena Okrivnog zakona o visokom obrazovanju je imperativna stvar, evo i po prijedlozima ENQA-e. A onda kad se te stvari uredi onako kako treba po zakonu, onda neće biti problem da li u ovoj državi ima jedna, dvije, tri ili pet agencija, bitan je zakon, Upravni odbor i ono što će te agencije kasnije da provode, a da neko kontroliše, itd. Znači, stvari se nekad obrnuto postave. Zato je bitno da se dođe u situaciju izmjena i dopuna Zakona o visokom obrazovanju i to bi bila obaveza Ministarstva, ali ne ovo samo Ministarstvo već i prethodna ministarstva Dugi niz godina uopšte .../govornik se upozorava na vrijeme/... ne razmatraju tu temu, ne interesuje ih kakav je sastav Upravnog odbora, da li je tu diskriminacija, da li on ima politički, koruptivni metod. Jednostavno to stoji i onda nam se dešava to kupovanje diploma, a desiće nam se svakako da to što jest produkt na kraju neće biti priznato van granica Bosne i Hercegovine i to je suštinska stvar.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Mensura Beganović, ispravak krivog navoda. Izvolite.

MENSURA BEGANOVIĆ

Zahvaljujem predsjedavajući i pozdravljam sve prisutne.

Ja ustvari nemam konkretno da repliciram nijednom od ovih diskutanata prije mene, ali hoću da kažem da je to replika cijelom Parlamentu, svim političkim strankama koje su u vlasti prije svega. Bila sam član komisije koja je birala članove Upravnog odbora Agencije za kvalitet visokog obrazovanja, gdje sam bila zaprepaštena, pošto sam ja bila nova, novi član Parlamenta, novi član te komisije, zaprepaštena koliko je politika upetljena u izbor članova Upravnog odbora, a danas govorimo o potrebi depolitizacije. Pa dajmo krenimo od sebe. Zar baš mora biti svaki član Upravnog odbora neko koga je njegova stranka gurnula u taj, na tu poziciju? Mi smo imali i situaciju kad je po 10, 12 kandidata apliciralo na jedno od dva mjesta, gdje su bili daleko bolji oni kandidati koje nismo ocijenili kao dobre, neki članovi nisu, ja jesam, jer nisam nikad imala direktivu od vrha svoje stranke, od šefa stranke za razliku od drugih koji su morali dati ocjenu onom kandidatu kojeg je stranka odredila. Prema tome, ja repliciram svim političkim strankama koje su u ovom Domu da, ako govorimo o depolitizaciji, krenu od sebe.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Nema više prijavljenih za diskusiju. Zaključujem diskusiju po 17. tački.

Prelazimo na 18.,

Ad. 18. Informacija o aktuelnoj poziciji, ocjeni spremnosti i sposobnosti Centralne izborne komisije BiH (CIKBiH) da organizuje i sprovede fer izbore u oktobru 2018. godine – predlažai: poslanici Senad Šepić, Hanka Vajzović, Jasmin Emrić i Zaim Backović (broj: 01-50-1-997/18, od 20.04.2018.)

MLADEN BOSIĆ

Prijedlog za dopunu usvojili smo na prošloj sjednici Doma u drugom krugu glasanja. Kolegij Doma je odlučio da ovu tačku uvrsti u dnevni red današnje sjednice. Materijale ste dobili.

Otvaram raspravu.

Saša Magazinović, povreda Poslovnika. Izvolite.

SAŠA MAGAZINOVIĆ

Nije povreda nego ne znam kako drugačije da se javim. Mislim da ne bi bilo loše da spojimo ove dvije tačke dnevnog reda, mislim da će biti ista ili slična rasprava, ako je uopšte bude budući da smo se doveli dotle da raspravljamo o ovome kad su izbori raspisani, liste predate, itd. pa možda eto radi racionalnog pristupa da objedinimo ovo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

/nije uključen mikrofon/

MLADEN BOSIĆ

Ne znam da li predlagači ove sadašnje tačke imaju, imaju prijedlog da li da objedinimo ili da raspravljamo odvojeno. Znači, sljedeću tačku su predložili Damir Arnaut i Saša Magazinović. Gospodine Šepiću, jeste Vi kao predlagač ove tačke, imate mišljenje?

SENAD ŠEPIĆ

Ja hoću da kažem da, recimo, meni, nama ne smeta da imamo zajedničku tu raspravu, volio bih samo vidjeti šta je materijal, recimo, za ovu narednu tačku. Imamo li neki prijedlog zaključaka, s obzirom da ćemo se mi referirati na materijal koji je već u ovome, koji je dostavljen poslanicima, jedino u tom smislu kad budemo glasali možda ćemo ono neke zaključke imati.

_____ (?)

/nije uključen mikrofon/

MLADEN BOSIĆ

Isti materijal bez prijedloga zaključaka, jel'?

_____ (?)

/nije uključen mikrofon/

SENAD ŠEPIĆ

Evo, nek dostave, nek dostave samo, ako imaju ljudi materijal za tu sjednicu da znamo šta onda objedinjujemo, znači raspravu možemo imati objedinjenu, a onaj o zaključcima i o nekim prijedlozima glasaćemo spram toga šta imamo spremno.

MLADEN BOSIĆ

Dobro. **Glasamo o prijedlogu da se objedini rasprava po 18. i 19. tački.**

Za 22, protiv nema, uzdržana 3. Postoji opšta i entitetska većina.

Objedinjujemo raspravu po 18. i 19. tački.

Ja moram samo da pročitam, tačka 19. glasi,

Ad. 19. Rasprava o radu, aktivnostima i postupcima CIK-a BiH u svjetlu predstojećih opštih izbora i potrebe da budu organizovani u fer i poštenoj atmosferi – predlagači: poslanici Damir Arnaut i Saša Magazinović (broj:01-50-1-999/18, od 20.04.2018.)

MLADEN BOSIĆ

Prijedlog za dopunu smo usvojili na prošloj sjednici Doma u drugom krugu glasanja. Kolegijum Doma je odlučio da ovu tačku uvrsti u dnevni red.

Otvaram raspravu po tački 18. i 19.

Senad Šepić, diskusija. Izvolite.

SENAD ŠEPIĆ

Hvala predsjedavajući.

Dakle, danas je 5. juli, ovaj prijedlog smo uputili 18. aprila kad je to do kraja imalo svoju, učinkovitost i svoj puni smisao, prije zvaničnog raspisivanja izbora, dakle bile su aktuelne teme. U javnosti smo imali diskusiju koja je zahtjevala naš stav i naše, našu poziciju odavde, imali smo puno nepovjerenja u javnosti zbog različitih stavova koje su iznosili članovi Centralne izborne komisije. Dakle, pripremala se atmosfera, jedna loša atmosfera je bila u javnosti koja je prethodila tome da smo raspisali izbore početkom maja ove godine. Način i rasprava, odnosno osnovni razlog zašto smo htjeli da imamo ovu vrstu rasprave su, dakle bilo je nekoliko važnih pitanja. Prvo je političko pitanje vezano za Odluku o određivanju broja delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, kako je došlo do te Odluke, šta stoji iza toga, kakva je uloga Centralne izborne komisije, itd., itd. Drugo je vezano za nestanak ili kako neko kaže curenje glasačkih listića. Treće je osporavanje prihvatanja elektronskog glasanja. Dakle, uloga Centralne izborne komisije u jednom, rekao bih, procesu u kojem su oni suprotno onome što su prije toga zagovarali ipak imali jednu kočnicu kad je u pitanju odnos prema što bržem i što hitnijem omogućavanju mogućnosti elektronskog glasanja u Bosni i Hercegovini.

Ja ću kratko podsjetiti, u decembru prošle godine Nezavisni blok je predložio zakon kojim se otvara mogućnost elektronskog glasanja u Bosni i Hercegovini i mi smo imali raspravu ovdje u Parlamentu, prošlo sve što je trebalo proći oko prvog čitanja. Dobili smo podršku u Parlamentu ovdje Bosne i Hercegovine da dobijemo taj zakon. Iza toga usvojen je jedan zaključak kojeg je tad većina, kojoj očito nije odgovaralo da se u konačnici desi usvajanje tog Zakona, bio je zaključak da se zatraži stav i mišljenje Centralne izborne komisije, i poslije toga umjesto da imamo jednu krajnje proaktivnu ulogu da što prije dobijemo te odgovore, mi smo se dva puta preko Ustavnopravne komisije, dva puta smo koristili tu mogućnost dodatnog nekog obrazloženja od Centralne izborne komisije koja je očito bila na strani onih političkih snaga koje nisu željele da se desi, odnosno da dobijemo usvojen jedan ovakav zakona, osporavalo se to. I evo ja hoću vas danas ovdje da podsjetim da mi sedam mjeseci poslije toga još uvijek nemamo u drugom čitanju taj zakon. Dakle, još uvijek, sedam mjeseci poslije ovoga, poslije procedure i poslije onoga što smo imali ovdje u Parlamentu, sedam mjeseci poslije toga još uvijek nemamo u

drugom čitanju taj zakon. Dakle, to i vi koji vodite ovaj Parlament snosite odgovornost zapravo šta se desi sa zakonom kojeg neko na jedan tako, rekao bih, pokvaren način iznese iz procedure i gurne ga u stranu i onemogućiti da se poslije toga u tom smislu desi suštinska promjena.

Dakle, evidentno je nepovjerenje u izborni proces u Bosni i Hercegovini i bez promjene jednog takvog odnosa i veće transparentnosti neće se stvari promijeniti. Zato je, zato evo, bez obzira što su raspisani izbori, važno je da i danas imamo ovu ovakvu raspravu, važno je da i danas vidimo koliko ko iskreno želi da se neke stvari u ovome smislu promijene. Mi ćemo predložiti i zaključak da Predstavnički dom, dakle da mi odavde zatražimo hitno da Dom naroda, znate na koji je način onemogućeno tamo da se usvoji u konačnici zakon koji je ovdje bio u hitnom postupku vezano za uvođenje skenera na biračka mjesta, da zatražimo od Doma naroda da hitno okonča tu proceduru i usvoji taj zakon koji treba da omogući uvođenje skenera na biračka mjesta.

Dakle, ja sam uvjeren da građani hoće to. Te političke snage koje su to osporavale, dakle radi se o političkim snagama koje su do kraja htjele da kažu da način na kojima oni počinjavaju i na kojima oni opstaju ovdje je ta vrsta manipulacije, krađe, podvale, tobože sakrivajući iza nekakvih interesa građana. S tim u vezi, dakle, mi smo pripremili, Nezavisni blok je pripremio peticiju koju ćemo danas pokrenuti i pozivamo evo sve druge političke subjekte u Bosni i Hercegovini, nevladine organizacije, civilno društvo, da u tom smislu se također pridruže jednoj takvoj akciji u kojima ćemo pokazati i dokazati da ljudu i u Banja Luci, i u Doboju, i u Širokom, i Livnu, dakle da ljudi žele elektronsko glasanje, uvođenje skenera i veću transparentnost i veće povjerenje u izborni proces u Bosni i Hercegovini. Dakle, ma koliko to nekom izgledalo, kako se zove, čudno. Možete vi ovdje koristiti neke te proceduralne mogućnosti da osporite pravo da se desi neka promjena, vidjećete da to što vi zagovarate, da je tobože zaštita ljudi koje vi predstavljate, da to na terenu nije tako. Dakle, mi ćemo danas širom Bosne i Hercegovine, u svim gradovima Bosne i Hercegovine, pokrenuti peticiju kojom ćemo pozvati ljude da se izjasne da li su ... za to da u Bosni i Hercegovini konačno dobijemo elektronsko glasanje, veću transparentnost, uvođenje skenera na ovim biračkim mjestima i očekujem da će sve druge političke stranke, svi drugi pojedinci, civilno društvo, koje to stvarno vidi kao šansu. Dakle, ja nisam nimalo naivan, da nisam svjestan toga da sad za ove izbore način na koji su ljudi koji vode ovu zemlju, evo ovako kako je vode, ipak nas doveli u situaciju da to najvjerojatnije nećemo kao tako moći imati na ovim izborima, ali postoji mogućnost da se ta šira vrsta pritiska kroz javnost napravi .../govornik se upozorava na vrijeme/... i da zapravo dobijemo tu šansu da institucije koje postoje radi tih ljudi u ovoj zemlji čuju taj glas naroda s terena i dakle pozvaću vas da podržite ovaj zaključak, što sam maloprije spomenuo. I druga stvar da se pridružite ovoj peticiji koju ćemo imati širom gradova u Bosni i Hercegovini.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Saša Magazinović, diskusija. Izvolite.

SAŠA MAGAZINOVIĆ

Zahvaljujem predsjedavajući.

19. tačka je predložena 18.04., dakle prije dva i po mjeseca, i evo, dočekali smo da tek danas razgovaramo. Ne znam koliko ima uopšte smisla osim da mi možda neku svoju ličnu frustraciju kao parlamentarci izbacimo kroz diskusiju o ovoj tački, ali da nakon raspisanih izbora

se može nešto bitnije promijeniti – ne. U vrijeme kada je ovo predloženo članovi Centralne izborne komisije su bili vrlo prisutni u medijima iz dva razloga. Jedan je bila Odluka o dodjeli mandata, koja je procurila u javnost iz Centralne izborne komisije, a tiče se na popunu Doma naroda Federalnog parlamenta, koju su vrlo, na jedan nevješt način pokušali obrazložiti kao nesporazum, kao taj dokument ne postoji, pa kasnije kažu – da, jeste, ali to je radna varijanta, itd., a druga stvar je bila afera u vezi sa nestalim papirom za štampanje glasačkih listića, što takođe javnost nije ubijedila da se nije desilo iako je Centralna izborna komisija tvrdila da taj problem ne postoji. S druge strane Predstavnički dom je usvojio izmjene Izbornog zakona koji je predložila Neformalna koalicija za fer i poštene izbore koju ...

_____(?)
 Nema kvoruma.
 ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
 /nije uključen mikrofon/

MLADEN BOSIĆ
 Hajde, ..., hoćete završiti diskusiju pa da onda vidimo ...

SAŠA MAGAZINović
 Mogu ja, nemam još puno pa možemo onda ...

MLADEN BOSIĆ
 Izvolite.

SAŠA MAGAZINović

u Domu naroda. Dom naroda je odugovlačio proces usvajanja Zakona, a i neki od članova Centralne izborne komisije su bili zagovornici, odnosno protivnici usvajanja Zakona. Nalazili su razne razloge potaknuti od strane političkih stranaka koji su ih podržali da budu u Centralnoj izbornoj komisiji.

Nakon što su uspjeli to zaustaviti, bar kad su ovi izbori u pitanju, onda su nedavno organizovali promociju na kojoj su predstavili tehničko rješenje korištenja skenera u svrhu poboljšanja sigurnosti izbornog procesa. Ja mislim da su to trebali raditi onda kada je zakon bio tu i pomoći da zakon bude usvojen, a ne čekati da se sve završi i da ne postoji nikakva šansa da se u ovoj izbornoj ciklus uvede ovo tehničko unapređenje pa da bi onda se javnosti predstavili kao neko kome je do toga stalo.

Možda je ovo danas dobra prilika da se javnosti saopšti ko je dobio posao štampanja glasačkih listića, koje su to štamparije, gdje se nalaze i bilo bi dobro da su članovi Izborne komisije tu, kao što su tu kad im se približi kraju mandat pa nas lobiraju nebi li im produžili mandat, da odgovore na koji način će biti praćen proces štampe izbornih listića, da li je moguće da tu dođe do nekih nepravilnosti i da li će u taj proces uključiti i predstavnike političkih stranaka kako bi na bilo koji način povratili povjerenje u ovu instituciju koja mislim da je izgubljena.

Što se tiče aktivnosti, kao što je gospodin Šepić spomenuo, nekih ... i nečega, naravno da svaka politička stranka ima pravo da radi bilo šta i u predizborno vrijeme i izborno, ali nam je svima jasno da je akcizna koalicija minus dio SDA zapravo zaustavila ovaj proces i onemogućila da na ovim izborima izmamo rigorozniju kontrolu identiteta birača, da imamo video nadzor i da

imamo skeniranje glasačkih listića, što nikako ne vodi ka obećanju povjerenja u izborni proces i u rezultate izbora ali u svakom slučaju ima 10-ak – 12 političkih stranaka koje su se međusobno dogovorile da, bez obzira na međusobne razlike, će sarađivati u kontroli biračkog procesa. Posmatrači tih stranaka će sarađivati kako bi zaštitili izbore i kako bi omogućili da ih na kraju nazovemo fer i poštenim, odnosno da razulate izbora određuju glasači a ne brojači.

Hvala vam.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Rasprava, Aleksandra Pandurević. Izvolite.

ALEKSANDRA PANDUREVIĆ

Zahvaljujem se predsjedavajući.

Uvaženi kolega Magazinović je ovdje otvorio neka zanimljiva pitanja. Izbornih krađa ima, to nema sumnje. Nažalost imamo institucije kakve imamo pa ne reaguju, pa niko krivično ne odgovara za to što se desi, a vrlo često se i slijeo gleda na ono što se dešava. Meni je jako žao što danas ovdje nema članova Centralne izborne komisije da ih pitam da li oni, recimo, po službenoj dužnosti smatraju da treba da reaguju kada na nekom biračkom mjestu u nekom gradu, u nekoj opštini, zamislite oni koji trebaju da prođu u lokalne skupštine, u parlamente, dobiju po, nećete vjerovati kolege, svi ste vi ovdje dobili jako mnogo glasova, i to je otprilike 40 do 50% glasova vaše liste, je li tako, e ovi dobijaju po 96%. Na biračkim mjestima dobijaju po 100% glasova stranačkih, i to iz svih političkih partija, pazite. Imate slučaj lokalnih izbora u Zvorniku, 87 biračkih mjesta, 32.068 važećih glasačkih listića. Od tih 87 biračkih mjesta na 75 biračkih mjesta oni broj 1 iz sve i jedne političke partije, pazite tu je Bratstvo i jedinstvo, i SNSD, i SDS, i DNS, i SDA, i SDP, i SBB, svi redom dobiju po, znate li koliko, 100% glasova liste. Onaj je sljedeći dobio 99,3%, i tako se poredaju oni koji trebaju da prođu, dogovorom. I CIK-u nikada nije palo na pamet da reaguje. Evo, imate recimo slučaj u Zvorniku, pazite taj broj 1 koji je prošao u Parlament, ispred SNSD-a kao najjače partije, imao je 96,99% glasova, DNS-a 95,34% glasova, SDS-a 86,3%, ovi moji izgleda najmanje, SDA 83,42, SOcijalistička partija 79,14%. Recimo ovi koji su prolazili, evo posmatrano u cijeloj toj regiji, u Šekovićima onaj broj 1 je imao 48% glasova liste, u Vlasenici 43% glasova liste, u Srebrenici 44, u Bratuncu 36%, u Bijeljini 38,73%. Ja se pitam da li je CIK-u ikada palo na pamet da vidi šta se to tamo dešava, po službenoj dužnosti da reaguje. To je apsolutno nemoguće. Imali ste, nije ovo samo Zvornik, imate još takvih, ja znam za Republiku Srpsku, mnogo, negdje samo biračkih mjesta, negdje čitavih opština gdje se u opštinama lokalni dogovore – tebi tako, tebi tako, tebi tako, tebi tako. Melni je žao što ovdje nema uvaženog kolege Prodanovića, a svi znamo da je, recimo, prošle izbore u Zvornik petkom došao čovjek iz Trebinja za koga nikad niko u životu nije čuo, donio vreću para da on bude ovdje poslanik. I pazite, čovjek dobije 8.000 glasova u Zvorniku, a ja vam garantujem da niko u Zvorniku pojma nema ko je on i da sigurno ni glasači njegove partije nisu glasali jer ga ne znaju, ne poznaju, anonimni čovjek. Ja mislim da su to stvari koje treba debelo istražiti, za koje neko treba, pazite to šteti svim političkim partijama, jer prvo ne poštuje se volja birača, druga stvar kancer razjeda sve političke partije ... To je problem, ne jedne ili ove i one, nije individualno, problem svih političkih partija.

Druga stvar koju je ovdje otvorio uvaženi kolega Magazinović to je, ja imam još dosta pričati ..., to je pitanje štampanja glasačkih listića. Gle čuda da stalno isti ljudi štampaju glasačke listiće i da to apsolutno niko ne kontroliše, da se oni štampaju, da papir nabavlja stalno ista

štampanja bliska vladajućoj partiji u Republici Srpskoj. Ovaj put se štampaju u Službenom glasniku Republike Srpske, plus štampanje iz Laktaša. Smatramo da je naša obaveza da makar to probamo iskontrolisati, jer šta ćemo ako nam se pojavi 40.000 listića koji su ..., evo poput u Zvorniku ... Stoga mi predlažemo da tražimo od CIK-a da svi ovjereni politički subjekti daju posmatrača za sam proces štampanja glasačkih listića, njihove distribucije, i da ti naši posmatrači čekaju sve dok se ne unište one matične ploče. Pazite, mogu se odštampati, mi smo imali slučaj u Prijedoru gdje je pored škole nađeno 100 glasačkih listića. Odakle, a nema ih manjka na biračkom mjestu, odakle su se pojavili? To je jedna stvar koju tražimo. Druga stvar koju tražimo, upravo da bismo smanjili ovaj izborni lopovluk, da se napravi jedan akcioni tim u koji bi ušli Tužilaštvo, CIK, SIPA i Obavještajna agencija koja će se baviti ovim stvarima. I treća stvar koju tražimo – dodatnu kontrolu i nad CIK-om, da sve ovdje parlametarne političke partije predlože svoje članove u jednu ad hoc komisiju koja će, evo u prijedlogu je to obrazloženo, imati zadatak da nadzire .../govornik se upozorava na vrijeme/... evo završavam, još samo kratko, i nabavku, i distribuciju ali i sjednice CIK-a da prati i da zajedno sa CIK-om vidi gdje se to krade i kako reagovati i kod onog samog brojanja glasova.

Hvala vam. Molila bih iz službe da iskopiraju ...

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Momčilo Novaković, diskusija. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, cijenjeni gosti.

Ova tačka sama po sebi je aktuelna i sada ali efekti ovih zaključaka i ovih diskusija su znatno manji zbog kašnjenja, odnosno zbog toga što nismo o ovome raspravljali na vrijeme, prije nego što je praktično izborni proces krenuo, a on je, kao što svi znamo, već krenuo. Žao mi je što nema nikoga iz CIK-a, valjda je njima bilo dovoljno to što smo usvojili onaj Izvještaj o radu za 2017. godinu bez diskusije i smatrali su da mi nemamo šta reći o njima ili o njihovom radu. Ja neću govoriti zaista o manipulacijama, o ne znam ni ja, o ovome o čemu smo govorili, neću govoriti o zakonu koji smo, jer sam ga podržao, a koji nije prošao, ali ću pročitati nešto, za mene, nevjerovatno, kao neko ko se pomalo snalazi u poslu, u ovom poslu, preporuke komisije koja je radila popis papira u skladištu Centralne izborne komisije. Ovo ne možete vjerovati, kaže – Komisija za utvrđivanje stanja u skladištu predlaže da se uspostave knjigovodstvene evidencije o materijalu u skladištu CIK-a u skladu sa zakonom. Druga preporuka – zaduži lice u skladištu za količine utvrđene popisom, te da se uspostavi i vodi evidencija o ulazu i izlazu iz skladišta. Treće – vrši redovan godišnji popis skladišta. Četvrto – da se nakon svake nabavke papira za štampanje glasačkih listića utvrde tane količine viška papira, uništenog papira prilikom štampanja, te sačini izvještaj i da CIK donese odluku o postupanju sa materijalima u skladištu.

Ja prosto ne mogu vjerovati da to CIK nema, odnosno da postoji uopšte neko ko je registrovan za obavljanje bilo kakvog posla da ovo nema, a da ima skladište, naravno. I ako je ovo tačno, a nemam razloga da sumnjam jer je ovo izvještaj komisije koja je utvrđivala stanje, onda nije ni čudo sve ovo što su kolege govorile. Ja mislim da je i gore nego što mi znamo, jer ne možemo doći do svih podataka. Ja npr. imam ovdje jedan podatak recimo o prodaji tamo ovog nekog papira koji ostane valjda, šta li, ne znam ni ja, takođe iz tog izvještaja, koji kaže da se on, ne znam, 2005. godine prodavao po 30 feniga po kilogramu, 2007. po 30, 2010. po 20, 2012. po 10. istom kupcu. Isti znači papir različito se prodavao bez, naravno, ponude neke javne pa da i drugi mogu da se jave, itd., itd. I to je naravno u izvještaju, zvanično stoji. Još jedna rečenica iz

tog izvještaja kaže – da se u periodu od 2004. do 2014. nije vršen popis materijala u skladištu. Pazite 10 godina niko nije izvršio popis listića, a mi se ubismo tamo na biračkim mjestima kad nam nedostaje ili ima viška jedan listić, ovi 10 godina nisu popisali. I zaista niko nije uspio ozbiljno da obrazloži informaciju ili to što je napisala ta komisija da nema dokumentacije za 35 tona papira, odnosno da on nedostaje. Nismo dobili valjanu informaciju CIK-a. Ja, neki sumnjaju ovdje u sposobnost CIK-a, ja mislim da je naš CIK jako sposoban kada obavlja izbore bez 35 tona papira. Znači da ljudi to rade veoma umjesno, jer, pazite, nema 35 tona papira a i dalje to normalno sve teče, izbori su i regularni i ne znam ni ja šta sve.

Na kraju, ja ću podržati sve zaključke koji su na fonu da se pokuša napraviti iskorak u smislu većeg povjerenja birača u izborni proces.

Hvala lijepo.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Zaim Backović, diskusija. Izvolite.

ZAIM BACKOVIĆ

Svima nama ovdje koji sjedimo jasno je da od prvih pa do danas ni jedni izbori nisu bili regularni. U najmanju ruku simptomatično je ukupan broj nevažećih listića koji u ovoj državi je veći nego i u jednoj državi u Evropi. Mi smo kada su izbori u pitanju, po onome što se prezentira javnosti, najnepismenija, ovdje sad govorim u cijelosti, pa da ne kažem narodi, narod, nego država u Evropi. Ali ne lezi vraže i jedina država u Evropi gdje se čeka po mjeseca dana za objavu rezultata i više. Ne znam koliko vam je poznato ali u jednoj Njemačkoj koja ima puno manje glasača nego Bosna i Hercegovina, pod navodnim znacima, rezultati su u roku od 24 sata, jedna Rusija koja ima 12 vremenskih zona ima rezultate u roku od 24 sata, nama bliski susjed Hrvatska ima rezultate u roku od 6 sati, Bosna i Hercegovina u roku od, pa kažem od 30 dana pa nadalje. Neko će kad tad morati objasniti o čemu se radi i doći će to se kaže pod nož, pod giljotinu, pod udar zakona, oni koji produciraju neregularnost i nezakonito vođenje ove zemlje. Jer oni koji nisu regularno izabrani oni vode nezakonito, i to je bez dileme neregularno.

Kolegica koja je govorila prije mene je rekla o kontroli štampanja glasačkih listića, identično sam ja želio da kažem, i to ću u cijelosti podržati. Farsa oko nemogućnosti kontrole na biračkim mjestima je obična laž. Četiri visokorezolutne HD kamere sa centralnom memorijskom jedinicom za kontrolu glasačkih mjesta i kontrolu prebrojavanja glasačkih listića koštaju sa montažom 200 KM, puta toliko, dođe milion i nešto, a ne one stotine miliona o kojima je govorio CIK, kojeg danas naravno ovdje nema. I nema onih koji bi trebalo da nam odgovore kako je to moguće da se da video snimak višestrukog ulaska jedne ličnosti koja glasa i oni na tom mjestu ne ponište rezultate da bi ih ponovili nego kažu sve je regularno. Čovjek samo uđe, glasa, ode na kraj reda, ponovo glasa, ode na kraj reda, ponovo glasa, i to je regularno izborni mjesto. ... naveli primjer porodice koja ima svoje ime i prezime čijih 11 članova dođe zajedno na glasanje, svi 11 glasača su visoko obrazovani ljudi, jedan od njih je na jednoj listi. Na prebrojavanju glasova ima ta osoba samo jedan glas na tom biračkom mjestu. Znači, 10 visoko obrazovanih je nepismeno. I komisija ne prizna, neće da se pregledaju, nego je sve regularno. Oko kupovine glasova, o tome se može u Bosni i Hercegovini ne roman napisati, ja mislim da će se jednog dana snimiti svjetski bestseller filmski, način na koji ljudi dolaze u poziciju vlasti. Da korupcija je ustvari, ukupna korupcija, generirana od toga kada krenu izbori, jer najveća korupcija je/govornik se upozorava na vrijeme/...

Ja sam dao jedan tamo zaključak i od njega neću odustati zato što sam precizno ovdje rekao 200 KM košta 4 visokorezolutne HD kamere sa mogućnošću zumiranja, mogućnošću .../govornik se upozorava na vrijeme/... sa centralnom jedinicom i, zamislite, 30 dana pohranjivanja snimka, i 200 maraka, a oni su nam naveli milione. To su obične laži. Neće neko i ne želi da ispusti ono što stalno radi – krade izbore, a zna se ko je. To su oni koji vlast u kontinuitetu obnašaju već skoro 30 godina.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Staša Košarac, diskusija. Izvolite.

STAŠA KOŠARAC

Hvala predsjedavajući.

Ja mislim da nije dobro danas da raspravljamo i da nema članova Centralne izborne komisije. Ovdje se i kroz nekoliko stavova kroz ponuđene zaključke pretpostavljam u diskusiji sa članovima Centralne izborne komisije moglo doći do odgovora. Mi dolazimo opet, rekao bih, u jednu vrstu ćorsokaka, da ćemo izgubiti energiju, raspravu i vrijeme, a da se neće doći do adekvatnih niti zaključaka, niti onoga što bi trebao da bude cilj svima nama. Tako da smatram da je poprilično bespotrebno i raspravljati bez članova Centralne izborne komisije. U javnosti postoji stav da postoje manipulacije u izbornom procesu. Svako od nas ko učestvuje u izbornom procesu ima mogućnost da izrazi svoj stav kada ima dokaze u skladu sa važećim zakonskim propisima i traži neku vrstu, u skladu sa zakonom, angažmana tih organa koji su nadležni za provođenje izbora u Bosni i Hercegovini. Druga stvar, sve političke stranke na jednak način imaju mogućnost da kroz participaciju u biračkim odborima po važećem zakonskom propisu nadzoru birački proces na svakom biračkom mjestu. Tamo gdje nema očigledno dogovora nema ni manipulacija, tako sam shvatio, tamo gdje ima dogovor među političkim partijama koje participiraju na biračkom mjestu postoji manipulacija, tako sam shvatio.

Ali ... bih htio da nešto otvorim nešto sasvim drugo. Ja mislim da svi imamo mogućnost da intervenišemo. Meni se ovdje čini da proizvodimo dodatno nepovjerenje prema Centralnoj izbornoj komisiji i da to rade političke stranke. I neću da ulazim u razloge zbog kojih to rade, ali želim nešto da kažem ovdje pred svima – nama. Struktura CIK-a je bila gotovo identična i 2010. kada su bili izbori, i 2012., 2014., 2016., i nismo svaki put na ovakav način, sa ovakvom dinamikom pričali o tom. Mislim da je ovdje ključni problem što se nije na vrijeme krenulo u fazu izrade izmjene Izbornog zakona i došli smo u takvu fazu da se dodatno izražava sumnja da li će se moći to provesti iz aspekta tehnološkog pristupa ili tehničkog pristupa i naravno budžeta. I zato smo imali stav da ne možemo ući u neku vrstu izmjene Izbornog zakona u nekom sadržaju, zato što taj projekat i tu vrstu provođenja izbora nismo imali u Bosni i Hercegovini. Smatrali smo, i danas smatramo, da je veoma važno da se u narednom periodu pristupi, prije svega kroz jedan pilot projekat obezbijede finansijska sredstva i ... Da je to neophodno uraditi, definitivno je neophodno, i izvršiti značajne, rekao bih, korekcije kada je u pitanju identifikacija birača, brojanje, čitanje, zapisnici, itd. Čujem, ja da imam dokaz da je na nekom biračkom mjestu to bilo a da sam akter izbornog procesa sigurno bih tražio zaštitu nadležnih organa. Ali mislim da mi na ovaj način samo vršimo pritisak na CIK, a da pri tome CIK će se, od CIK-a možemo samo dobiti jedan odgovor – da rade u skladu sa zakonom i da provode Izborni zakon Bosne i Hercegovine. Mi očigledno nemamo vremena da Zakon mijenjamo, kasno se krenulo, i

mislim da, i želim o tome da jednostavno komentarišem i kažem, da nisam sklon da vršimo pritisak na CIK, niti na druge organe, nisam takođe ni sklon da sumnjam da će neka javna ustanova koja radi u skladu sa Ustavom kršiti zakon, zakonom da će kršiti zakon i da prejudiciram da će vršiti neke, rekao bih, pronevjere. A takođe nemamo odgovor od CIK-a, možda CIK ima neki niži normativni akt, možda ima nešto, glasački listići su se štampali i u drugim izbornim procesima u Bosni i Hercegovini koji su iza nas, vjerovatno ima neka vrsta kontrole. Mi danas taj odgovor nemamo.

Sklon sam da kažem da nikakvi zaključci neće uticati na CIK, samo stvaramo pritisak i galamu. Ljudi su raspisali izbore po važećem zakonskom propisu, mi propis nismo promijenili zato što smo kasno krenuli. Mislim, na kraju hoću da kažem da je veoma štetno, razvijaće se različite vrste percepcije u javnosti, nemamo adekvatan odgovor od ljudi iz Centralne izborne komisije koji su možda mogli dati neke odgovore na temelju nekih predloženih zaključaka i dilema, koje svi mi imamo, a da devijacija postoji sigurno postoji. Mislim da i zakonom je trebalo rješavati mnogo prije i naravno mislim da u ovom trenutku treba posvetiti, lično mislim, kapacitetima unutar vlastitih političkih partija, smanjiti neke vrste eventualnih manipulacija, ukoliko se pokažu neke vrste manipulacije i devijacije prijaviti nadležnim organima i mislim da ne bi trebalo dizati neku tenziju, jer smo energiju i sve trebali usmjeriti.../govornik se upozorava na vrijeme/... evo završavam vrlo brzo, smo trebali usmjeriti onda kada je to bilo, a to je mnogo prije trebalo biti ovdje u Parlamentu kada su izmjene Izbornog zakona na dnevnom redu.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Ispravak krivog navoda, Senad Šepić. Izvolite.

SENAD ŠEPIĆ

Dakle ispravka, nije problem vrijeme, možda niste slušali gospodine Košarac šta sam govorio. Prošle godine u oktobru smo mi napisali Zakon, predložili ga i usvojili u decembru. Znači, nije problem vrijeme, imali smo vrijeme, imali smo sve ono što je bilo, oni koji hoće da to promijene sve su uradili na vrijeme. Dakle, problem je da neće stranke, evo i Vaša, neće stranke da se odreknu tog komoditeta da mogu i dalje manipulirati na izborima, krasti, namiještati izbore onako kako su to do sada, kako se zove, radili godinama. Znači to je problem. I mislim stvar treba nazivati do kraja pravim imenom, dakle neće da se odreknu te sigurnosti pa onda samo prave izgovor, dakle nije na vrijeme predloženo, a nije tačno. Evo, govorim Vam da je to prije 10 mjeseci predloženo. A onda ljudi u Centralnoj izbornoj komisiji su koristili poziciju, umjesto da pomognu, da odgovore na vrijeme ono što su oni trebali uraditi, oni po tri mjeseca nisu odgovarali uopšte na te zahtjeve, odnosno zaključke koje su dobili odavde iz Parlamenta.

Druga stvar, budžet. Mislim imali smo, i prošle godine kada smo usvajali budžet imali smo aktuelan taj zakon, pa da je to bilo spremnosti moglo se to ugraditi. Dakle, to sad nije primarno Vama replika, ali jeste onima koji govore da nema para. Evo sad imate, recimo, pare, 105 miliona od akciza stoji neraspoređenih, niko ih nigdje ne, oko toga ste se mogli dogovoriti, tu ste imali vrijeme, imali ste i želju, imali ste i politiku, to ste napravili. Pa čak ste imali u jednom momentu, neko je govorio da je to šaljivo, a do kraja je bilo iskreno i pošteno, gradonačelnik Zenice, kada je ta bila aktuelna priča, Fuad Kasumović je tad govorio, pa ako je problem tih pet miliona maraka se spominjalo da bi koštalo neko uvođenje skenera, evo grad Zenica će osigurati ... Vi samo napravite poštene, kako se zove, izbore, u cijeloj Bosni i Hercegovini da imamo izbore. Govorim vam o tome ako se hoće nešto promijeniti ima načina, a

ako se hoće tražiti ovi izgovori i baviti se ovim s čime se vi bavite onda imate također mogućnost da nas ovako dovodite u ovu poziciju, da se ništa u tom smislu ne uradi. Dakle, zato je važno samo da vidimo ko, kako i ko je na kojoj strani, i ko zapravo, šta suštinski želi.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Zaim Backović, ispravak krivog navoda. Izvolite.

ZAIM BACKOVIĆ

Poštovani kolega Košarac, ja sam naveo direktne primjere koji se tiču regularnosti procesa izbora. Tu se jasno vidi, poznata su i biračka mjesta, itd., nisam želio ulaziti dalje gdje se to desilo, ne zaboravite da postoje snimci dovoženja birača autobusima koje mjesno stanovništvo nikad u životu nije vidjelo, nikad u svom životu. Na kojim, kakvim adresama su i gdje oni prijavljeni, ni to Centralna izborna komisija nije željela da uvaži. Vjerovati nečemu što ni sami ne vjerujete ja razumijem, jer pripadate političkoj opciji koja je upravo u tim izbornim ciklusima dobijala mandate. Kako i na koji način jednog dana će se to objasniti, sve u životu prođe, pa i ovo naše sjedenje ovdje, evo, blizu je pa nas najmanje 60-70% više neće biti ovdje. Moramo mi časno postupati ovdje u tim situacijama. Da, postoji manipulacija sa glasačkim listićima. Da, postoji manipulacija sa štampanjem glasačkih listića. Da, postoji manipulacija sa distribucijom glasačkog materijala. Da, postoji manipulacija sa nečim što se zove unošenje neregularnih i stavljanje u regularan proces prebrojavanja glasačkih listića. Zbog toga mi moramo učiniti bar napor da koliko je moguće kontrolišemo te procese. Zna se ko je ovdje opstruirao donošenje zakona. To se nikada neće historijski moći izbrisati, to je zabilježeno u stenogramima ovih sjednica i tačno će se znati ko i kako je opstruirao da danas nemamo sistem da možemo u najmanju ruku kao naši susjedi imati rezultate u 24 sata. Srbija ima koliko puta veće glasačko tijelo nego Bosna i Hercegovina, za manje od 12 sati ima rezultate. Nemojmo zatvarati oči pred činjenicama, nemojmo biti slijepi pred onim što se dešava pred našim očima. Danas, jučer, već u kontinuitetu traju obuke ljudi od vladajućih stranaka, .../govornik se upozorava na vrijeme/... jedno od mjesta obuke je u Hrasnici u Sarajevu, kako i na koji način će vršiti poništavanje glasačkih listića i kako će krasti glasove.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Staša Košarac, ispravak krivog navoda. Izvolite.

STAŠA KOŠARAC

Hvala predsjedavajući.

Pa, nemam ja ambiciju ovdje bilo koga da branim, niti da se od čega branim, niti imam ambiciju da kažem da bilo koja politička partija manipuliše i krade u izbornom procesu, jer to ne znam, nemojte ni Vi, ne znate, ne znam ni ja. Čujemo da postoje, kad čujemo, imaju nadležni organi i to je sva naša potencija, naš kapacitet, kao i izmjene zakona. Ja ne prihvatam tu tezu, na kraju krajeva, izborni procesi su provođeni u skladu sa pozitivnim zakonskim, u skladu sa Izbornim zakonom. Postojali su monitorizni na izbornom procesu, od političkih stranka i nevladinog sektora i ja želim samo, i moja diskusija se isključivo referirala na to da nikakvim zaključkom Predstavničkog doma ne možemo obavezati CIK da postupi drugačije nego što piše

u važećem zakonskom propisu, a da to vrijeme nismo nekada u prošlosti iskoristili na kvalitetan način, tretirajući sve primjere praksi, sve izazove, sve probleme i da kroz sve to uradimo izmjene zakona, obezbijedimo sredstva i da CIK postupi po važećem Izbornom zakonu, eventualno izmijenjenom Izbornom zakonu, o tome sam govorio. I opet upadamo u već veće zamke pa tražimo da Savjet ministara imenuje neko ad hoc tijelo ili neku komisiju od predstavnika represivnih ili bezbjednosnih institucija koji bi trebali da vode računa o eventualnim nepravilnostima i zloupotrebama. Ne možemo ljude zaključkom tjerati da krše zakone i oni, ali ako se ukaže neka nepravilnost na nekom biračkom mjestu i ako je ona u skladu sa važećim Izbornim zakonom prijavljena, naravno da oni trebaju da reaguju, i SIPA i svi ostali, i Tužilaštvo, treba da reaguje, imali smo takvih slučajeva koliko ja znam u prošlosti nekoliko, ali ne možemo njih stavljati u ad hoc komisiju da se oni bave izbornim zakonodavstvom, jer to nije u skladu sa zakonom. Ali onda kada CIK to pokrene, imamo obavezu da tražimo da postupi i SIPA i svi ostali. Šta ima Obavještajno-bezbjednosna agencija sa izbornim procesom, u kojoj zemlji Obavještajno-bezbjednosna agencija ima s izbornim procesom?

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

STAŠA KOŠARAC

Imaju informacije, sve stoji, ali šta da bude u akcionom timu koji treba da nešto prejudiciramo da će, .../govornik se upozorava na vrijeme/... pustite i meni malo minut preko, i gospodina ste pustili, da nešto prejudiciramo da će se nešto desiti. Prvi signal da se nešto desilo su naši ljudi na biračkim odborima i biračkim mjestima, nevladin sektor je svakako inkorporiran na biračkim mjestima. Plašim se da ulazimo u neku materiju koja nije u skladu sa zakonom, dajemo ovlaštenja nekim institucijama koje nisu nadležene za to i samo, imam osjećaj, želimo da pravimo dodatne komplikacije. Toliko, moja je želja bila da u tom pravcu govorim, a ne da okvalifikujem bilo koga da je krao, niti bilo koja politička partija, niti bilo koji pojedinac, glasove, da je bavio se nekim manipulacijama i htio sam da skrenem pažnju na strukturu CIK-a, koja je gotovo identična u svim izbornim procesima, mislim da ih je bilo četiri, pet, možda i više u zadnje vrijeme, a mi biramo Centralnu izbornu komisiju.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Maja Gasal-Vražalica, ispravak krivog navoda. Izvolite.

MAJA GASAL-VRAŽALICA

Pa, evo, ja bih rekla zbirna replika mojim kolegicama i kolegama koji su prethodno diskutirali, a ponajprije budući da je tek sada stigao pisani prijedlog, prijedlozi, kolegice Aleksandre Pandurević i, evo, ja bih se osvrnula na prvi prijedlog – zadužuje se Savjet ministara BiH da formira akcioni tim sa zadatkom da poduprijeti i suzbije sve eventualne izborne nepravilnosti. Dakle, kada se to, to zvuči, ja bih to, recimo, podržala da sjetim van bijele sale, ispred malih ekrana i pratim ovo, dakle, da nisam politički aktivna, odnosno da nisam zastupnica u Parlamentu, onda bih rekla baš divan prijedlog i to je sigurno dobra namjera moje kolegice. Međutim Savjet ministara, ko čini Savjet ministara? Čine vladajuća koalicija i bez obzira, bilo to vi, stranka kolegice Aleksandre Pandurević ili bio neko iz DF-a, dakle, model koji egzistira jeste da će se birati i u ovaj akcioni tim stranački ljudi i to možda trenutno odgovara, recimo, mojoj

kolegici Aleksandri Pandurević iz tog entiteta, recimo, da dobije svoje stranačke ljude u tom akcionom timu, recimo, nama iz Demokratske fronte, ne znam zašto bi apsolutno odgovaralo. Dakle, u Bosni i Hercegovini, niko u ovom Parlamentu, na bilo koju funkciju, u bilo koju agenciju, bilo koji akcioni tim, ad hoc komisiju, nije izabran, a da nije bio stranački čovjek. Dakle, taj model egzistira. Da se koalicije u Bosni i Hercegovini prave na taj način da se sastavi jedna lista sastavljena i bazirana na volji i želji koalicionih partnera da se izmijeni ovo o čemu je kolegica Pandurević govorila u prethodnoj diskusiji, da ne dođe do onoga do čega je došlo u izbornom procesu u Zvorniku ili bilo kojem drugom mjestu, onda bi ovo imalo smisla. Ovako, ja ne znam, dakle, jasno mi šta je želja nekih diskutanata ovdje bila, da se promjeni, da se stane u kraj, međutim mislim da je to jedna isprazna fraza koju većina nas, pa evo i ja se mogu ubrojati u to, da zahtijevamo, da se borimo za nešto, međutim u ovom modelu koji danas egzistira je to apsolutno nemoguće.

Također, kolegica Pandurević spominje Tužilaštvo. Tužilaštvo da nije politički ovisno i ofarbano svim političkim bojama koje egzistiraju u svim parlamentima i skupštinama u Bosni i Hercegovini, ono o čemu je kolegica Pandurević po prethodnoj tački diskutirala, oni bi već to bili napravili, dakle, mi ne bismo danas trebali apsolutno pričati o krađama, izbornim manipulacijama jer bi Tužilaštvo bilo poduzelo sve da stane tome u kraj. Dakle, ne znam .../govornik se upozorava na vrijeme/... kako ... opredjeliti za nešto, jako dobro zvuči, jako je lijepo napisano, međutim realnost je sasvim nešto drugo.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Ispravak krivog navoda, Saša Magazinović. Izvolite.

SAŠA MAGAZINOVIĆ

Dvije stvari. Kolega Košarac je pokušao objasniti da je CIK bio u sličnom sastavu i ranija, a da nije bilo ovolike frustracije u Parlamentu njihovim radom, odnosno neradom. Dalo bi se razgovarati o tome u kakvom je stastavu bio i koliko je to bilo slično, ali ovdje nije pitanje sastava nego onoga šta oni rade, odnosno ne rade. Ranije su oni koliko toliko znali dokle mogu i šta se smije, a šta ne smije, a sad su se toliko osilili da su mimo živog Parlamenta krenuli svojim nekakvim aktima da implementiraju presude Ustavnog suda. Dakle, to je razlika i nije ovo personalna priča ni za koga ni protiv koga, nego jednostavno to ponašanje izlazi iz okvira i ingerencije same Centralne izborne komisije, a i onoga što se ranije radilo. Naravno da oni to ne rade samoincijativno, naravno da ima politička pozadina, naravno da se sve više govori o tome da bez obzira kakvi će biti rezultati izbora, da će SNSD i HDZ kroz uticaj, kroz Centralnu izbornu komisiju pokušati ostvariti neki svoj cilj. Dakle, evo, ja ne tvrdim da je to 300% tako, ali kažem da je to postalo opšte mjesto, pa hajde vi objasnite da to nije tako.

Druga stvar, kolega Zaim Backović je prije nekoliko minuta izgovorio tako krupne stvari i tako uznemirujuće stvari da ja ne mogu da vjerujem da smo mi tek tako prešli preko toga i nastavili diskutovati o nečemu drugom. Čovjek je za parlamentarnom govornicom, u parlamentarni mikrofoni izgovorio da postoje trening centri za obuku ljudi koji će narušiti birački proces, krasti glasove ili poništavati izborne listiće. I ja ne mogu da vjerujem da je taj prag tolerancije na kriminal, korupciju, nepravilnosti toliki da poslije jedne takve izjave mi nastavimo diskusiju kao da se ništa nije desilo. U najmanju ruku je to tvrdnja poslanika u državnom Parlamentu koja mora biti ispitana i ti trening centri ako postoje, a javno je rečeno, dakle, nije

ovo priča u kuloarima, dakle, to mora biti procesuirano. .../govornik se upozorava na vrijeme/... I ja čestitam kolegi Backoviću ma tome da javno iznosi takve stvari.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Zaim Backović, ispravak krivog navoda. Izvolite.

ZAIM BACKOVIĆ

Žao mi je što samo vrijeme uzimam na nešto što je toliko jasno da ja više nemam riječi. Sastav Centralne izborne komisije je politički sastav. Pričajmo, ne pričajmo, govorimo, ne govorimo, on je sastavljen po i na način da su u njega postavljeni ljudi koji su direktno vezani za vladajuću oligarhiju i kraj. To zna svako dijete u ovoj zemlji.

Druga stvar, a da li je u zakonu zabranjeno da se uvede elektorsko brojanje? Znači, ono što je u zakonu zabranjeno ne može se, da li je zabranjeno pa oni to nisu počeli da provode? Nije. Da li je u zakonu zabranjen video nadzor? Nije. Da li u zakonu piše nakon koliko nevažećih glasova glasačko mjesto se poništavaju izbori? Ne piše, nego donose oni svojim aktom. O čemu mi pričamo ovdje? Mi pričamo o diktiranoj Centralnoj izbornoj komisiji, htjeli mi to ili ne. Hoćemo li sukcesiju? Pa Lidija Korać je bila prijedlog SDP-a. Čim je prestao mandat vratila se za potpredsjednika SDP-a. Hoćete li redom? Ja sad mogu da ih nabrajam sve i jednog, nju sam namjerno spomenuo jer sam prijatelj i znam koliko je časno radila, jer sam sa njom lični prijatelj pa se ona neće uvrijediti. Ja mogu sad i ostale da nabrajam. ... Arnautović bio jedan od prvih ljudi Harisa Silajdžića, došao u CIK, kad je došlo gusto primakao se SDA-u, ponovo reimenovan. Treba li da nabrajam? Evo, vidite, ja ću sve redom, možemo o svima. I nemojmo mi ovdje govoriti, mi smo poštteni. U životu postoji ta rečenica koja je ružna, da je izgovorim za govornicom .../govornik se upozorava na vrijeme/... – o poštenju govore oni koji najviše krađu.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Aleksandra Pandurević, ispravak krivog navoda. Izvolite.

ALEKSANDRA PANDUREVIĆ

Zahvaljujem se predsjedavajući.

Imaju neke stvari, ovdje moram reći, nama ne treba nijedan ukradeni glas, ali isto tako ne želimo da nam bilo ko ukrade ijedan glas. Ako Savjet ministara formira akcioni tim neće u njemu biti politički predstavnici, Tužilaštvo će dati svog člana, u SIPA-i inspektori, koliko je meni poznato ne mogu biti članovi političkih partija, inspektori Obavještajne službe ne mogu biti članovi političkih partija, pa makar vjerujem da od ta tri čovjeka će jedan reagovati, da je jedan čestit. Hoćemo li reći da ne postoji niko čestit u ove tri institucije ko će reagovati na izbornu krađu. Naravno da trebaju tu i pripadnici Obavještajne agencije, ne u smislu da oni nešto procesuiraju, ali oni su ti koji sasvim sigurno prvi imaju neke informacije. Oni, recimo, imaju informaciju kad se iz javnog preduzeća prebace pare u neku fiktivnu firmu i te pare onda služe za kupovinu izbora i oni su, njihov je onda posao da ovaj akcioni tim obavijeste, da obavijeste tužioce i da kažu taj i taj prebacio pare. Evo vam, recimo, jednog slikovitog primjera. U Republici Srpskoj tender za održavanje puteva dobije firma koja je 12 miliona skuplja od

prvoplasirane. I znate šta se onda desi, evo, ovih dana vam se to dešava u Istočnom Sarajevu, u Lukavici, ta firma ne održava puteve, zato imamo nepočišćene živice, zato imamo rupe na regionalnim putevima, nego je direktor puteva tu firmu, kojoj je dao to, poslao tu po selima i po Istočnom Sarajevu dao spisak, koji su mediji objavili, od 85 ulica, dvorišta, kuća, i rekao – idi asfaltiraj ljudima, to su mi sigurni glasovi, jer je on na listi. Valjda takve informacije treba da skupi Obavještajna, ako ni iz čega, iz medija, pa da obavijesti tužioce i da tužioc onda reaguje i da vidi da li je to zloupotreba javnih, da Tužilaštvo i policijske agencije provjere, u dvorište – dobar dan domaćine, jeste li Vi platili asfaltiranje ovoga? Nisam, poslao mi ga direktor puteva, Nenad Nešić. Gospodine Nešiću, odgovarajte za to. Eto, o tome pričam i zato svi oni trebaju. Ja mislim, pa, evo, gospodin Košarac se ovdje ljuti, pa molim Vas, prošle izbore zaista, u Zvorniku neki Blagoje Šupić iz Trebinja, evo, ponavljam iz .../govornik se upozorava na vrijeme/... njegove partije, samo je izvršni direktor Elektroprivrede za koga nikad niko nije čuo, imao je 4.000, 5.000 glasova više, od njega pet puta više, recite mi da je to moguće.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Predrag Kožul, ispravak krivog navoda. Izvolite.

PREDRAG KOŽUL

Pa, ne bih previše komentirao raspravu nijednu pojedinačnu ovdje jer držim da one neće pripomoći da izbori budu više fer i više korektni, dapače mislim da je upravo suprotno. Kada govorimo o izbornom procesu ja zaista držim, a vi svi ovdje to znate, ponovicu što sam rekao u raspravi oko jednog Izbornog zakona, da postojeći sustav biranja biračkih odbora i promatrača i nadležnosti i jednih i drugih, na izbornim mjestima dovode do toga da su izborne prevare, ako postoje, a postoje, mogu postojati, poslužiti će se ovdje jednim za mene nepopularnim ali aktualnim terminom, samo kao udruženi zločinački poduhvat svih političkih aktera na biračkom mjestu i svih političkih aktera iz ove dvorane i vi to jako dobro znate. A ja imam dojam da je ova rasprava alibi rasprava za one koji možda slute kako će izborni rezultati izgledati. Javio sam se da ispravim, ispričavam se na ovom, javio sam se da zamolim kolegu Šepića da povuče ovaj svoj zaključak koji se tiče Doma naroda jer on nije korektan prema drugom Domu ovog našeg Parlamenta. Pazite šta tu piše – Predstavnički dom Parlamenta BiH traži od Doma naroda Parlamenta BiH da hitno okonča proceduru usvajanja Izbornog zakona. Mi zaista možemo pozvati Dom naroda da hitno okonča proceduru koja se tiče Zakona koji smo mi poslali u Dom naroda, ali da mi impliciramo osvajanje tog zakona, to prema drugom Domu u kojem sjede živi ljudi nije korektno, nije u duhu naše dosadašnje suradnje sa tim drugim Domom. I ja u najmanju ruku molim kolegu da modificira svoj zaključak kako ne bi izgubili tu razinu komunikacije između naša dva doma.

Zahvaljujem se.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Senad Šepić, nepridržavanje utvrđenog dnevnog reda. Izvolite.

SENAD ŠEPIĆ

Možda nije baš najsretnija ta formulacija, ali samo kratko. Dakle, ovaj je Dom otvorio tu mogućnost da jedni drugima dajemo naloge šta bi trebalo i u kojoj proceduri raditi kad smo imali Zakon o akcizama. Ništa ja novo nisam u tom smislu izmislio, tad je bilo prostora, mogućnosti, politike, kako se zove, onaj, dogovora, očekujem da bude stvarno i po ovom pitanju. I mislim da se u tom smislu dalje oko ovih jezički varijacija ne igramo, ovo je principijelna stvar, mi tražimo da ljudi samo ne zloupotrebljavaju svoje pozicije u Domu naroda, po pitanju ovoga Zakona to su dosad radili.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Sadik Ahmetović, ispravak krivog navoda. Izvolite.

SADIK AHMETOVIĆ

Mislim da treba možda dopuniti ovaj Zaključak da bi kolegi Kožulu bilo jasnije, da na sjednicu obavezno dođu delegati HDZ-a, da ne bude slučaj kao prošli put kad nisu došli pa je propala mogućnost da zaživi ovaj Zakon, da se usvoji i da se uokviri u period kada bi Centralna izborna komisija po novom zakonu mogla provesti izbore koji bi bili poštene i siguran sam pošteniji. A oko toga da li i kako možemo donositi zaključke pokazali smo to, da ne ponavljam, kad smo usvajali akcize, imali smo više zaključaka od jednog prema drugom Domu i ništa ni sa čim nije bilo, niti od Ustava, zakona, poslovnika, statuta, sve smo prekršili, nažalost ni Ustavni sud nije imao snage da kaže da to nije u redu, jer je to u principu onaj pritisak koji nije bio vaš, to je bio pritisak koji je bi od onih koji imaju interes i dolazi iz nekih vanjskih zemalja koje, evo, ne sjede ovdje ali imaju veliki uticaj na finansijske tokove u našoj zemlji.

Hvala lijepo.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Diskusija, Jasmin Emrić. Izvolite.

JASMIN EMRIĆ

Zahvaljujem uvaženi predsjedavajući.

S obzirom da sam i ja jedan od predlagača 18. tačke dnevnog reda osjećam potrebu da dam jedno kraće obrazloženje što je nas motiviralo da tražimo raspravu u ovom Domu na ovu temu, kako bi svima nama bilo jasnije o čemu se radi i što je bila aktuelna situacija. Mi smo tada, u aprilu, pratili medije u Bosni i Hercegovini koji su govorili o tome da postoje neažurnosti i nepravilnosti u vođenju skladišta Centralne izborne komisije. Također u javnosti su se pojavili zapisnici koji nedvojbeno govore o tome da je nestalo 36 tona papira na kojima se štampaju glasački listići, pa su urađene procjene da bi na tom papiru se moglo odštampati 500.000 glasačkih listića. I to je vrlo uznemirujuća vijest za sve građane u Bosni i Hercegovini koji očekuju jedan fer i pošten izborni proces, a pogotovo za nas zastupnike u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, ali ne zbog toga da mi otvorimo ovu raspravu s ciljem pritiska na Centralnu izbornu komisiju, već da rasvijetlimo tu situaciju i da utvrdimo i kažemo javnosti šta je istina, šta je tačno, je li nestalo 36 tona papira iz skladišta Centralne izborne komisije ili nije. To nije 36 kilograma da je nestalo već 36 tona, pa ja sebi postavljam pitanje kako se to može izvesti iz skladišta da to niko ne primjeti, da to tek Komisija koja izvrši popis u skladištu u svom zapisniku verificira. Pa to mora biti organizirano, ako se izvozi 36 tona papira iz skladišta

Centralne izborne komisije pa to mora se znati, tko je to uradio, na koji način i zbog čega, odnosno Centralna izborna komisija mora javnosti pojasniti o čemu se radi, ovdje nitko nikoga ne optužuje, nego želimo znati šta je istina, prije svega mi zastupnici, ali i javnost u Bosni i Hercegovini. Pa kako da imamo povjerenje prema Centralnoj izbornoj komisiji kada oni ne vrše ažurnost svog skladišta deset godina, tek 2014. godine rade prve popise. Pa to je apsurd.

Centralna izborna komisija treba da je institucija odgovornosti, javnosti, transparentnosti, objektivnosti, nepristranosti i da nemamo sumnje u nju. To nam treba ako želimo fer i poštene izbore, ako želimo da vjerujemo tim izbornim rezultattima. Ja nisam do sada imao neku sumnju u njih, razumijem sve nepravilnosti koje se dešavaju i razumijem da Centralna izborna komisija to ne može adekvatno pratiti i nisu za mnoge stvari odgovorni, za mnoge stvari smo odgovorni mi jer trebamo unaprijediti zaknodavni okvir, ali ne razumijem ovo što se dešava i što je njihova nadležnost o čemu su morali voditi računa, i moraju javnosti reći. Nema ih danas, bili su na prošloj sjednici kada smo razmatrali Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije za 2017. godinu, trebali su biti i danas jer i danas se ova tačka dnevnog reda, odnosno ove dvije tačke dnevnog reda itekako odnose na rad Centralne izborne komisije. Kolega Novaković je to dobro postavio, da tako važna institucija ne vrši osnovne stvari koje su vrlo važne za izborni proces i koje trebaju da otklone sve sumnje. I ja pozivam Centralnu izbornu komisiju da rasvijetli ovu situaciju, da nas upoznaju i nas zastupnike, poslanike u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH šta je prava istina. Mi moramo vjerovati zapisniku koji je to lijepo posložio i imaju ljudi koji stoje iza svojih potpisa, koji su to potpisali, i to nije nikakav pritisak, nego želimo samo znati istinu i ništa drugo.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Nikola Lovrinović, rasprava. Izvolite.

NIKOLA LOVRINOVIĆ

Dobar dan. Pozdravljam Vas predsjedavajući, sve kolegice i kolege nazočne u dvorani.

Dakle, nisam nešto se specijalno mislio javiti pod ovom tačkom ili ovim tačkama dnevnoga reda, ali kako je rasprava uglavnom vođena, dakle, na temu manipuliranja i krađa, a ne zapravo cjelovitog rada Središnjeg izbornog povjerenstva, problemima, itd., onda sam ipak odlučio da se javim. Dakle, moja stranka kojoj ja pripadam, ja se nadam, dakle, i u novom sazivu, i o ovim manipulacijama, krađama, uglavnom govore oni gubitnici, dakle, pretpostavljaju valjda da će to opet tako biti, a koliko ja znam ni jedni dosada izbori nisu proglašeni protuzakonitim, međutim nije to tema, nego govore o krađama i manipulacijama, dakle, ja pripadam stranci koja više nijednu izmjenu neće podržati, dakle, nadam se da ću to i u narednom mandatu moći braniti ovdje, dok se ne promijeni zakon sukladno odluci Ustavnog suda BiH. Dakle, pa to je najveća krađa kojoj mi svjedočimo ovdje, vi ste svi, većina ovdje, spriječili da se provede Odluka Ustavnog suda. Dakle, vi jednom konstitutivnom narodu omogućavate, nekima, da krađu 18 godina protuustavno pravo da izaberu svoje zastupnike. Da je tomu tako samo ću vam reći na primjeru, neću mu spomenuti ime, zastupnika u Domu naroda Federacije koji, tamo ima dvadesetak Hrvata po popisu 2013., a on je dobio 239 glasova. Pa tko je njega izabrao, pa tko je njega ...

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

NIKOLA LOVRINOVIĆ

293, tko je njega izabrao? Hoćete mi reći da je to pošten izbor predstavnika hrvatskog naroda, hoćete mi reći to? Dakle, mi omogućavamo da se cijelom jednom narodu biraju njegovi predstavnici mimo njegove volje i dalje se te aktivnosti ... Spriječili ste da se provede Odluka Ustavnog suda ovdje, o ovom Parlamentu, a hoćete da vam neko uvodi kamere. To se dakle, gospdine Backoviću i kolega vidi i bez kamere, i bez kamere se vidi da nam kradete, i bez kamere. I dobro je moj kolega Kožul rekao – u krađama sudjeluju svi koji su tamo na tim biračkim mjestima, to je potvrdila, ono, ako sam je dobro razumio, gospođa Pandurević na onom primjeru koji je govorila. Dakle, svi su tamo u tome sudjelovali. Ako se žele pošteti i fer izbori nek se pošteno ponašaju svi politički akteri na biračkim izborima i toga neće biti, dakle, svi se lažemo. Prema tome, dok gospodo ovaj Parlament ne omogući hrvatskome narodu da bira svoje predstavnike legitimne, mi nećemo podržati nikakvu izmjenu, za nas je sve ostalo krađa i to, ovo je najveća krađa koja postoji u ovoj državi. Ovo nema više smisla, ovo je protuustavna rabota i u toj protuustavnoj raboti sudjeluje i ovaj Parlament.

Hvala vam lijepo.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Maja Gasal-Vražalica, ispravak krivog navoda. Izvolite.

MAJA GASAL-VRAŽALICA

Pa, moj kolega Šepić, hvala mu na tome, u ovoj svojoj inicijativi naveo je ustvari kako, da se legitimnost ili legitimitet ko je koliko Hrvat ili Hrvatica zapravo dobiva u centrali HDZ-a BiH. I na to nije pristao samo HDZ BiH, na to je pristala i ova Skupština, na to su pristale i sve druge skupštine, odnosno mi tako živimo već 25 godina. Da to nije tako ne bi i ovaj Parlament i pored živa dva Hrvata iz druge stranke, a to je Demokratska fronta, u sve komisije birala samo Hrvate iz HDZ-a, u sve delegacije samo Hrvate iz HDZ-a koji čak i odu tamo negdje i pričaju ovo što smo imali priliku, evo, da čujemo i od gospodina Lovrinovića, dakle, brukaju nas tamo i van granica Bosne i Hercegovine. A pored toga što mi nismo dovoljno legitimni po ovom uzoru kako danas živimo, ovi koji nisu u HDZ-u BiH, kaže kolega Lovrinović da smo još dodatno i gubitnici. Dakle, HDZ ima taj legitimitet da majorizira sve oko sebe, sve moguće živo i neživo što nije pripadnik ili pripadnica HDZ-a BiH. Ali gospodin Lovrinović zaboravlja jednu činjenicu, on je upravo rekao u svom izlaganju, kaže – nadam se da ću i u budućnosti, dakle, zapisala sam, nadam se da ću i u budućnosti moći zastupati, ovo što je maločas izrekao ovdje. On zaboravlja činjenicu da je se usvojila izmjena zakona po uzoru HDZ-a koji su oni kao model gurali, evo, sve vrijeme u proceduru, gospodin Lovrinović iz Srednjobosanskog kantona bi mogao sjediti još samo u svojoj kućnoj fotelji i da nas gleda preko malih ekrana. Dakle, on treba nama da se ustane, da se zahvali što nismo dozvolili da se usvoji taj model jer on više ne bi mogao biti nigdje izabran jer Hrvat iz tog dijela Bosne i Hercegovine, ili Hrvatica, o kojem on priča i iz kojeg on dolazi, više ne bi, nije dovoljno dobar Hrvat ili dovoljno legitiman Hrvat ili Hrvatica da bi zastupao interese tog naroda.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala

Salko Sokolović, ispravak krivog navoda. Izvolite.

SALKO SOKOLOVIĆ

Hvala uvaženi predsjedavajući.

Ma, evo, isto replika gospodinu Lovrinoviću. Uvažavajući ovo o čemu je on govorio i ove anomalije koje je istakao, znam da postoje i ni u kom slučaju nisam zagovornik jedne takve priče, međutim ako vi hoćete iskreno da riješite neki problem onda ne možete predlagati neku novu anomaliju ili predlagati jedno slično rješenje. Evo, ja ću uzeti samo Hercegovačko-neretvanski kanton, znači kako vi možete mene uvesti u priču izglasavanja takvog zakonskog projekta u kome predlažete da 118.000 Hrvata u Dom naroda bira 5 predstavnika, 92.000 Bošnjaka jednog predstavnika i 6.000 Srba dva predstavnika. Prema tome ako hoćete da riješite problem onda taj problem morate pogledati sa druge strane, ne smijete praviti nove diskriminacije, koje su ovdje očito ... I kad imate jedno tako normalno rješenje svak će ga podržati. Znači, kako ću ja, objasnite mi, dignuti ruku, dolazim iz Hercegovačko-neretvanskog kantona, da 92.000 Bošnjaka u Domu naroda zastupa jedan Bošnjak zato što Vi mislite da to tako treba jer su legitimnih 5 Hrvata dovoljni za taj prostor, a da ne govorim o Sarajevskom kantonu, znam otprilike kakva je zastupljenost Hrvata, itd. Prema tome, nemojte nas osuđivati za ono zašto mi ne trebamo biti osuđeni, mi želimo da na jedan korektan način zavisno od demografske strukture na određenim izbornim jedinicama imamo zastupljenost u Domu naroda Federacije BiH.

Hvala predsjedavajući.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Predrag Kožul, ispravak krivog navoda. Izvolite.

PREDRAG KOŽUL

Ja ću vrlo konkretno ispraviti krivi navod kolegice Gasal-Vražalice. Dakle, iz Srednjobosanske županije/kantona odakle dolazi kolega Lovrinović po trenutnom, odnosno po zakonu ili odredbi zakona koju je Ustavni sud proglasio neustavnom, a koji se pokušava implementirati ponovno kroz Federalni parlament, iz tog kantona/županije dolazila su tri predstavnika Hrvata u Dom naroda Federacije BiH. Po prijedlogu stranaka iz HNS-a koji je bio u ovom Domu iz tog istog kantona/županije bi trebala dolaziti četiri Hrvata, predstavnika Hrvata u federalni Dom naroda. Dakle, notorna je neistina koja se, i manipulacija koja se često koristi i koju koristi više onih koji dovode u pitanje presudu Ustavnog suda, zakonske prijedloge vezane za nju, notorna je neistina ovo što se tiče i Bosne i Hercegovine, i same Bosne, i Srednjobosanske županije što se tiče Doma naroda i predstavnika Hrvata u Dom naroda. I nisam ja ni očekivao da kolegica Gasal-Vražalica afirmativno govori o HDZ-u BiH kad sam čuo kako govori o svojoj stranci, šta možemo očekivati o ovim drugim.

Zahvaljujem.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Nikola Lovrinović, ispravak krivog navoda. Izvolite.

NIKOLA LOVRINOVIĆ

Hvala lijepo.

Gospodine Sokoloviću, najbolje je da zadržimo sadašnje stanje. Dakle, mi smo principijelno primijenili matematiku, dakle, broja naroda ukupnoga i broja naroda u toj izbornoj jedinici i dobili šta smo dobili i to smo predložili. Vi niste ništa predložili, ne mislim Vi osobno, nego oni koji su odbili naš zakon, nego ste samo išli na to da odbijete i tu mogućnost da se provede odluka Ustavnog suda kako biste zadržali postojeće stanje, da bi legitimitet tom Hrvatu iz Goražda dalo ove brojeke koje govorim, gdje živi dvadesetak Hrvata ..., a dobio 239 glasova. Dakle, to je legitimitet, nije HDZ-ov, valjda smo i mi i tamo, je li, kolegice Majo. Ostajem pri tome prije svega da Vam kažem da je Ustavni sud jasno rekao da Dom naroda nije dom županija, nije dom županija, Vi to nećete da shvatite, ne morate, nećete da shvatite. Dakle, jednog ćete dana morati to da shvatite, dakle to je Dom naroda i jasna je odluka Ustavnog suda on mora izražavati legitimnu volju hrvatskog naroda. Ovim zakonom koji smo mi predložili ili nekim drugim koji Vi možda predložite, a da to riješi, nema nikakvih problema samo ga moraju izabrati Hrvati, a ne nelegitimni Hrvati iz Goražda o kojima govori Maja Gasal-Vražalica, dakle nisu ni Hrvati. Jasno je o čemu pričamo. Međutim, jasno mi je šta gospođa Maja govori, ona i dalje ostajem pri tome da ona ne poštuje političku volju hrvatskog naroda, zapravo mrzi je.

PRVI ZAMJENIK
PREDSJEDAVAJUĆEG
ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala.

Gospodin Salko Sokolović, ispravka krivog navoda. Izvolite.

SALKO SOKOLOVIĆ

E hvala, uvaženi predsjedavajući.

Ma, gospodine Lovrinoviću, i to se ja potpuno slažem s Vama, al' onda se postavlja pitanje zbog čega će nam kantoni. Ja predlažem da ih ukinemo i onda u tom zbiru Bošnjaka, Srba, Hrvata koji žive na prostoru Federacije vidimo šta je to Dom naroda, ja se i to slažem. Znači, postojanje kantona, izbornih jedinica koje su vezane za kantone opredjeljuje meni da ovako govorim, ništa više. Ja razumijem da Vi to posmatrate drugačije politički, al' ovo je ono narodski, ljudski, ono što svi vidimo svojim očima, što je demografska struktura na prostoru kantona, Federacije ili države Bosne i Hercegovine.

Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vama.

Gospođa Maja Gasal-Vražalica, povreda Poslovnika. Izvolite.

MAJA GASAL-VRAŽALICA

Budući da Vi sada vodite sjednicu, opet je kolega Lovrinović meni prebacio, dakle pozivam se na Kodeks o ponašanju zastupnika, da ja mrzim volju hrvatskog naroda. Ja očekujem da ili Vi ili ko već treba da ga upozori na te riječi.

Druga stvar, kolega Kožul koji kaže da nije očekivao, jel', da ja afirmativno govorim o HDZ-u BiH kao o stranci budući da lošem govorim, ili ne znam već kako je se izrazio, o svojoj matičnoj stranci. Kolega Kožul razlika između mene i Vas je upravo u tome, da ste čitali, odnosno da ste razumjeli uopće šta piše u tom tekstu Vi bi znali razlučiti da ja govorim o partiokratiji, o svim strankama, o modelu, odnosno većin stranaka i dok ja imam hrabrosti da pričam o tome Vi ćete i dalje samo da klimate glavom kako bi sebi obezbijedili još koju godinicu u ovoj Skupštini ili nekoj drugoj.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vam lijepo.

Pozivam sve zastupnike da se u svojim diskusijama pridržavaju Kodeksa, Poslovnika, da jedni prema drugima ne upućuju nikakve uvredljive riječi i da se ophode jedni prema drugima na dostojanstven način kako treba da priliči ovom Domu.

Uvaženi zastupnik Zaim Backović, nepridržavanje utvrđenog dnevnog reda. Izvolite.

ZAIM BACKOVIĆ

Poštovani predsjedavajući tačka dnevnog reda glasi – Informacija o aktuelnoj poziciji, ocjeni spremnosti, itd. Umjesto toga mi smo raspriču o nečemu što nema nikakve veze. Naime, ko je legitiman ili nelegitiman to su neke druge priče i za neke druge tačke dnevnog reda. Neće mi niko reći da je Edhem Čemerlić nelegitiman, čitava porodica mu se izjašnjava kao Hrvati, ali nisu u HDZ-u i to generacijama, ali Vi hoćete reći da su oni nelegitimni. Ne možete po imenu i prezimenu i mjestu boravka govoriti o legitimnosti i nelegitimnosti. Onda je nelegitiman bilo ko ko je u dijaspori za Hrvatsku ili oni koji su u drugim političkim opcijama, svi su nelegitimni. Mi se igramo nečim što nema nikakvog smisla sa ovom tačkom dnevnog reda.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

ZAIM BACKOVIĆ

Pa ne, ja govorim da se igramo nečim što nema veze, dnevni red je nešto sasvim drugo.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas, molim vas.

ZAIM BACKOVIĆ

Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas dozvolite mi da vodim sjednicu. Dakle, Vi ste, gospodine Backoviću, sasvim u pravu, odstupa se i značajno se odstupa od dnevnog reda, ali ste i sami u drugom dijelu, kada ste se javili za upozorenje za nepridržavanje dnevnog reda, otišli u tom smjeru. Molim Vas, molim Vas, dakle evo iz koje namjere ne znam, ali molim Vas ja sam dužan da ovo upozorenje kažem.

Gospođa Dušanka Majkić, ispravak krivog navoda. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ

Gospodinu Emriću, a i na kraju svima nama. Ovo je najčešći podatak koji se pominje vezan je za taj sporni materijal koji je nedostajući. S obzirom da je gospodin Emrić član Komisije za finansije i budžet podsjetiću ga da je Komisija za finansije i budžet razmatrala Revizorski izvještaj za 2016. i Centralna izborna komisija je dobila oba pozitivna mišljenja i na finansijsko izvještavanje, kao i na usklađenost. Šta to znači? Sva pitanja koja su u okviru finansijskog izvještavanja, to znači stanje imovine, izvora sredstava i budžeta su u skladu sa prihvaćenim standardima, znači nikakve primjedbe revizija nema.

Što se tiče mišljenja o usklađenosti, znači usklađenosti sa zakonima koji se dotiču Centralne izborne komisije, u svim značajnim zakonima i drugim propisima kojima se CIK rukovodi stanje je u redu i pozitivno. E u okviru tog Izvještaja za 2016. godinu postoji samo u okviru nerealizovanih preporuka, kaže se da CIK nije preduzeo aktivnosti na otklanjanju nedostataka u sistemu upravljanja izbornim materijalom. Taj sistem nije poboljšan i to se smatra kao primjedba koja nije izvršena, ali to ne dovodi u pitanje mišljenje revizije. Dakle, oni su pozitivni u oba smisla. Da je istina, kao što gospodin Emrić kaže, da se to radi o tonama i ne znam čemu sve, onda bi to bilo negativno mišljenje. Ja sam pogledala i 2015. godinu .../govornik se upozorava na vrijeme/... evo završavam, i 2015. je po godinama navedeno i kaže, što je najvažnije rečenica koja kaže – popisna komisija nije mogla utvrditi stvarnu količinu papira sa navedenim žigom i mole Centralnu komisiju samo da usklade jedinicu mjere i format papira. Dakle, u pitanju su stvari koje su se očito desile greškom. Ne bi dobili pozitivno mišljenje da se dogodila krađa ili nestanak toliko velikog broja izbornog materijala.

Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala.

Gospodin Damir Arnaut, diskusija. Izvolite.

DAMIR ARNAUT

Zahvaljujem.

Pa vidite, gospodin Magazinović i ja smo ovu tačku dnevnog reda predložili prije tri mjeseca, odnosno tri sedmice prije raspisivanja izbora, a ova sjednica se održava tek danas, dakle skoro tri mjeseca kasnije, a održava se tek danas, odnosno ova tačka dnevnog reda je, tek sada se o njoj raspravlja što govori o nesposobnosti Kolegija da organizuju sjednice ovog Doma. I smatram da jeste nesposobnost Kolegija, ja predsjedavam Ustavnom pravnom komisijom i ta Komisija je održala više sjednica nego ovaj Dom. Nikad se nešto nije skinulo sa sjednice Doma zato što Ustavnom pravna komisija nije održala sjednicu, a to se ne može reći za Komisiju za vanjske poslove, za finansije i budžet, Zajedničku komisiju za ljudska prava, itd. Dakle, zbog nesposobnosti ili namjere možda Kolegija, čija dva člana evo danas ni nema, vrte se kao na traci, mi raspravljamo o ovom nakon što su izbori raspisani, nakon što su stranke prijavljene, nakon što su koalicije prijavljene i četiri dana prije predaje lista. I ako danas usvojimo bilo kakave zaključke vi ćete ih CIK-u možda dostaviti tek u avgustu i ja zaista ne vidim svrhu nečega što smo gospodin Magazinović i ja iz najbolje namjere predložili prije tri mjeseca, da se o tom raspravlja danas. Naša tačka govori, evo citiram – o potrebi da izbori budu provedeni u fer i poštenoj atmosferi. Izbori nisu samo izborni dan, izborni proces je već počeo danom raspisivanja izbora, da ne nabrajam već šta se sve desilo u tom izbornom procesu ponovo.

I još samo nešto, SBB neće podržati bilo kakav zaključak kojim bi OSA vršila nadzor nad izbornim procesom. OSA je već godinu dana zbog koordinirane akcije SDA i SDS-a bez parlamentarnog i ikakvog drugog legitimnog nadzora i sad neko predlaže da mi Agenciji, koju niko osim gospodina Izetbegovića ne kontroliše već godinu dana, trebamo pustiti da kontroliše i nadzire izborni proces. Mi to nećemo podržati.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala.

Gospodin Predrag Kožul, nepridržavanje utvrđenog dnevnog reda. Izvolite.

PREDRAG KOŽUL

Ja se ispričavam što moram se koristiti ovom poslovnikom mogućnosti da kažem da je vrlo nekorektno od gospodina Arnauta paušalno govoriti o komisijama ili povjerenstvima. Kada spominje Povjerenstvo za financije i proračun u negativnom kontekstu ja moram reći kao predsjedavajući tog Povjerenstva ovdje da je to Povjerenstvo održalo 67 sjednica, dakle jest jednako tako jednu ili dvije sjednice više nego što ima sjednica Doma, ali time ne dociram Kolegiju Doma i nikada se nije desilo da to Povjerenstvo ne održi sjednicu zbog nedostatka kvoruma. Čisto da se zna da u ovom Domu zbog nekih petih ili desetih interesa ne smije se govoriti neistinito i nekorektno prema kolegama, prema povjerenstvima. I ja zaista inzistiram, evo, ne na etičkom kodekstu, ali da se ovo ne dešava na kraju.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala.

Gospodin Jasmin Emrić, ispravka krivog navoda. Izvolite.

JASMIN EMRIĆ

Ja sam već u svojoj raspravi rekao da ništa ja ne tvrdim, već se ja pozivam na dokumente koji su dostupni javnosti i o kojima je ovdje već bilo govora, a to je Zapisnik Komisije za popis Centralne izborne komisije koja je podnijela Izvještaj i ima broj, ima datum tog broja, i u kojem stoji pod tačkom 6. zaključak – u prethodnom periodu od 2004. do 2014. godine nije vršen popis materijala u skladištu, također navode, možemo reći da za 35,8 tona papira ne postoji dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdilo gdje se navedena količina papira nalazi. Tu su i preporuke o kojima je kolega Novaković već diskutirao, sve je to navedeno u aktu Popisne komisije i potpisano od onih članova koji su bili članovi te Komisije koja je vršila popis u Centralnoj izbornoj komisiji. Dakle, ja sam samo pozvao Centralnu izbornu komisiju da to rasvijetli i da mi znamo pravu istinu i da povratimo poljuljano povjerenje. A da je poljuljano, jeste, jer ako neko tvrdi da nema 36 tona papira na kojem se vrši štampanje glasačkih listića, onda je to itekako ozbiljna sumnja i mi ne možemo tek tako preći preko te činjenice koja postoji i u aktima. A ja mogu raspravljati i zaključivati samo o onome što je sadržano u zvaničnim izvještajima, tako da u Izvještaju Centralne izborne komisije o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije za 2017. godinu na strani 155. pod tačkom f) skladište Centralne izborne komisije BiH, nije navedeno ništa što bi ukazivalo na ove nepravilnosti, već smo mi o svemu ovome upoznati iz medija, iz javnog prostora gdje su ovi dokumenti postali dostupni i ovo su .../govornik se upozorava na vrijeme/... vrlo ozbiljne stvari o kojima se Centralna izborna

komisija mora očitovati. A mene čudi da i revizija nije došla do ove dokumentacije, ako je sve to temeljito prečešljala, pa da i nas zastupnike upozna koji smo to trebali znati.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Damir Bećirović, ispravak krivog navoda. Izvolite.

DAMIR BEĆIROVIĆ

Pa, evo, ja bih se osvrnuo na nešto što je rekao kolega Košarac, koji nije tu, a evo i gospođa Majkić. Ja bih volio samo da ste nam rekli kako je ko glasao u Komisiji za taj Izvještaj. A kolega Košarac je spominjao Predstavnički dom kao Dom koji bira članove Centralnog izbornog povjerenstva i zbog toga bih ja i zbog svega što smo čuli ovdje, zbog svih neregularnosti koje se spominju u radu CIK-a predložio zaključak, znači – Da se Predstavnički dom glasanjem izjasni o smjeni članova Centralne izborne komisije.

Mislim da je to mogućnost koja postoji i koja je otvorena i kroz Izborni zakon i da jednostavno iako su smijenjeni oni moraju provesti svoj mandat do kraja, do provedbe, tj. do objave konačnih rezultata izbora i da je to jedini način na koji se može ne prisiliti, nego jednostavno da daju odgovore na sve ovo što evo govori kolega Emrić, kolega Magazinović, kolega Arnaut. Jer očigledno je da već godinama imamo probleme u radu CIK-a, da se već godinama radi o istim osobama koje obnašaju te funkcije i da bi to bila jedna od mjera koja će vratiti pouzdanje u sam izborni proces.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Saša Magazinović, ispravak krivog navoda. Izvolite.

SAŠA MAGAZINOVIĆ

Kolegica Majkić je ja mislim ne iz loše namjere, ali pokušala da vodi debatu sa kolegama zastupnicima o onome šta su oni pročitali iz zvaničnog dokumenta. Kolega Emrić i kolega Novaković su vrlo precizno govorili o tome, koristeći kao podlogu dokument iz Centralne izborne komisije. Kad govorimo o ovim ljudima, kolegice Majkić, možete se politički slagati ili ne slagati sa njima, ali niko u ovoj sali ne može osporiti da se radi o izuzetno korektnim ljudima koji ne bi proizvoljno govorili ništa, posebno ne bez dokumenata kao podloge. I ovog puta, dakle, je dokument koji je izašao iz Centralne izborne komisije podloga, između ostalog, za ovaj segment rasprave. I mi ne bi trebali međusobno da raspravljamo o ovome nego da imamo ovdje ljude, koje nažalost nemamo, iz kog razloga ne znam, koji će nam objasniti kako to da komisija formirana unutar Centralne izborne komisije donese ovakve ocjene, stavi ih na papir, kao što ne trebamo međusobno raspravljati o tome šta je htjela, zbog čega jeste ili nije uradila Centralna izborna komisija vezano za popunu Doma naroda, a u vezi dokumenta koji je izašao u javnost gdje je očigledno da su ljudi bili spremni, da nije bilo onakve reakcije kakva je bila, da se upuste u posao koji je posao Parlamentarne skupštine BiH ili drugih zakonodavnih tijela i tijela izvršne vlasti koje već imaju nadležnosti da implementiraju presude Ustavnog suda.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Duška Majkić, ispravak krivog navoda. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ

Baš je neobično kako to da poslanici vjeruju nekoj popisnoj komisiji institucije, a ne vjeruju Centralnoj izbornoj komisiji. Od kad postoji ovaj Parlament nikad se nije desilo da se osporava ono što je revizija napisala i pri tom konstatovala da to što je napisano ne utiče na mišljenje. Znači, oni su takvi i ocjenjujemo to najvišom ocjenom, ali im kažemo da treba da preduzmu aktivnosti samo kao nerealizovanu preporuku na otklanjanju nedostataka u sistemu upravljanja izbornim materijalom. Dakle, ja ne mogu da shvatim, mi se uzeli da razmatramo šta radi popisna komisija, pa hoćemo li u svim institucijama gledati šta rade popisne komisije.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

DUŠANKA MAJKIĆ

Pa, dajte molim vas, pa onda, kasno je kolega, možda ste mislili ali ne može.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

DUŠANKA MAJKIĆ

E pa ...

MLADEN BOSIĆ

Molim vas da ne diskutujete s mjesta.

DUŠANKA MAJKIĆ

Dakle, molim vas, ovo što piše revizija, svi smo glasali za revizorske izvještaje, niko nije osporio i nije korektno, pa sami sebe smo se doveli dotle da ti ljudi ne sjede ovdje, jer način na koji napadamo te ljude koji rade tamo govori dovoljno, bolje im je da se smaknu i da sačekaju da mi odemo, nego da ponovo, da brane nešto što je nemoguće odbraniti ovdje.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Momčilo Novaković, ispravak krivog navoda. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Prvo, kolegice Majkić, revizija je rekla, a Vi ste pročitali i podsjetili nas da je problem koji su oni pronašli tamo upravljanje izbornim materijalom. Dakle, to je revizija konstatovala. A o čemu smo mi pa drugo razgovarali nego o upravljanju izbornim materijalom za koje je revizija konstatovala da je neadekvatno, revizija, Vi pročitali, ja nisam to, evo, ni znao. To što su oni dali pozitivno ili negativno mišljenje ne znači da su ovi upravljali dobro ili nisu, oni su

konstatovali da nisu upravljali. Dakle, nije bilo dobrog upravljanja izbornim materijalom. Nije ovo neka komisija, ovo je komisija Centralne izborne komisije, popisna komisija koju su oni napravili, nismo mi njima napravili komisiju, nego oni napravili komisiju i poslije nisu mogli da objasne to što je komisija konstatovala. Nemojte molim Vas, znači nikog mi ne napadamo ovdje, ovdje bi mnogo bolje bilo da su ljudi došli pa objasnili kako je ovo nepravilno, nije u radu, nije dobro komisija uradila, nismo razumjeli. I nije ovo izašlo u javnost zato što su odnosi unutar CIK-a dobri, nego zato što nisu dobri i ovo je iznio u javnost jedan od članova CIK-a, a možda i dvojica-trojica. Jer ne bi to ni došlo u javnost da su tamo takvi bajni odnosi kao što se nama možda vremenom činilo. Dakle, ovo se i našlo u javnosti zbog toga što postoje vrlo neprincipijelna tamo usaglašavanja, dogovaranja, mešetarenja, itd. Pa jedni članovi Komisije idu ubjeđuju poslanike u jedno, a onda isti ti ubjeđuju druge poslanike u drugo, itd., itd. Ali ja nisam za to da smjenjujemo članove Izborne komisije u toku procesa koji je počeo, to će neki drugi raditi. .../govornik se upozorava na vrijeme/... Ja sam da ljudi izađu i kažu gdje mi griješimo, ako griješimo. Neka javnosti, ne moraju doći ovdje, neka izađu u javnost i kažu da sve ovo nije tačno. Ja ću biti veoma srećan i zadovoljan ako oni kažu da ništa od ovog nije tačno i da izborni proces je savršen i da ga oni savršeno kontrolišu. Ja ću biti .../govornik se upozorava na vrijeme/... veoma zadovoljan, onda ću biti siguran da oni koji su dobili izbore su stvarno dobili izbore i da je to volja građana. Ovako sumnjam da će to biti izraz volje građana.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Jasmin Emrić, ispravak krivog navoda. Izvolite.

JASMIN EMRIĆ

Još jednom moram reći, nikoga mi ne optužujemo, niti vršimo pritisak već tražimo samo očitovanje o onome što je već u javnom prostoru u Bosni i Hercegovini, a to su dokumenti koji su došli upravo iz Centralne izborne komisije. I Centralna izborna komisija nema problem sa Jasminom Emrićem, već sa komisijom koju su imenovali, jer očigledno je komisija koju su imenovali utvrdila stvarno stanje, a to se nekome ne sviđa i stvar je procurila u javnost. I mi želimo znati šta je stvarna istina i samo je to pitanje, da bi povratili povjerenje i sumnju koja već postoji. Ovdje se želi nešto krivo nametnuti da se želi napraviti neki pritisak, da nešto želimo iza scene raditi, međutim ovdje je samo važno pogledati istini u oči, dati kvalitetno obrazloženje šta je istina. Imamo akte koji su dostupni, za te akte zna i Centralna izborna komisija. Da li je revizija znala za ovakve akte, ja to ne znam, to bi trebalo pitati reviziju, da li su oni to na takav način obrađivali detaljno ili nisu, ali ja mislim ako se napiše da nema 36 tona papira i da je to nestalo, da se ne zna gdje je, onda je to krađa, onda mi moramo vidjeti gdje se taj papir na kojem se štampaju glasački listići nalazi i kako se upravlja sa tim papirom. Jer to će nam se vjerovatno desiti i naredni put ako se ne usklade i ne naprave prave evidencije, nadzor i kontrola skladišta izbornog materijala Centralne izborne komisije. I to je svrha ove diskusije da ukažemo da se to mora urediti i da se to ne može tako neažurno pratiti, već da to moraju biti adekvatne kontrole koje će garantirati sigurnost i ispravnost deponovanja i skladištenja izbornog materijala u skladištu Centralne izborne komisije.

Hvala.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Diskusija, Salko Sokolović, gospodine Backoviću, ovo Vam je treća, treći je ispravak krivog navoda.

Salko Sokolović. Izvolite.

SALKO SOKOLOVIĆ

Hvala uvaženi predsjedavajući.

Ma, evo, i ja sam izgubio pravo na replike, pa samo da par činjenica iznesem kroz diskusiju. Želim kratko da kažem da mi moramo biti svjesni, a čini mi se da i jesmo u potpunosti, činjenice da članovi i Centralne izborne komisije i gradske i opštinskih izbornih komisija i biračkih odbora predlažu ili delegiraju političke stranke. I dok god to bude tako nezavisnost o kojoj pričamo ili poštenim i fer izborima o kojima, evo, danas ovdje govorimo nećemo se približiti. Ako se može neko sjetiti prilikom rasprave o predloženim zakonskim projektima izmjene izbornih zakona, mi smo iz Nezavisnog bloka barem u ovom dijelu biračkih odbora probali da intervenišemo, pa da na neki način uđemo u tu neku priču objektivnosti, odnosno depolitizacije. Ja mislim da biračke odbori prevashodno, oni su suština problema, treba depolitizovati. Politiku, politički pristup biračkom mjestu treba definisati kroz posmatrača i praćenje izbornog procesa, a biračke odbore naći mogućnost da depolitiziramo, pa možda i na prijedlog koji smo mi prošli put radili, da sa biroa za nezaposlene one koji, evo, prevashodno imaju visoki stepen stručnog obrazovanja imenujemo u te biračke odbore i da završe taj proces. U svakom slučaju na takav način bi koliko toliko dobili tu realnu, taj realan izborni rezultat i na neki način pobjegli od te, od upliva politike prilikom, na dan samih izbora. Jer stanje na biračkim odborima je takvo u toku izbornog procesa da njihovim rezultatima nisu samo nezadovoljni politički subjekt jedni u odnosu na druge, već i unutar političkog subjekta zbog otvorenosti lista imamo probleme u kome neki prijatelji iz biračkih odbora preferiraju neke ljude, druge eliminišu, a nalaze se u istoj biračkoj, u istoj političkoj stranci. Znači, to su dva problema o kojima ja govorim i mislim da ta nezavisnost biračkog odbora koja bi se morala na neki način, mogla na neki način dobiti u većem procentu nego što to sad ima, sad nemamo nikako nezavisnost, ni kroz uključivanje, evo, kažem i ljudi koji su visoko obrazovani i nalaze se na biroima za zapošljavanje, ovaj, možda na neki način moglo bolje riješiti. E sad da ovo nije samo onako šuplja priča, štono kažu, mi ćemo ovaj period do izbora probati kroz jedan prijedlog Izbornog zakona ponovo aktivirati da barem u ovom dijelu probamo da obezbijedimo tu neku, uslovno rečeno, nezavisnost i da probamo da tu baš depolitizaciju biračkog odbora, koji jeste zadnji u tom lancu, ali prvi u toj nekoj, nekom prostoru u kome su prisutne malverzacije, ne kažem da ih nema i na višim nivoima u hijerarhiji izbornih komisija, ali tu je mnogo učesnika i oni mogu mnogo toga lošeg da urade, a evo kažem mogu i puno dobrog ukoliko tu priču oko biračkih odbora depolitizujemo i dovedemo je u taj odnos na neki način nezavisnosti prilikom izbornog procesa na dan izbora.

Nema više vremena, hvala predsjedavajući.

MLADEN BOSIĆ

Hvala.

Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 20. tačku dnevnog reda,

Ad. 20. Preporuke za reformu energetskeg sektora – predlažai: poslanici Momčilo Novaković, Hanka Vajzović, Saša Magazinović, Predrag Kožul, Mirsad Isaković, Lazar Prodanović i Jasmin Emrić, materijal broj: 01-28-1300/18, od 29.05.2018.

MLADEN BOSIĆ

Kolegijum Doma u proširenom sastavu je odlučio da ovu tačku uvrsti u dnevni red današnje sjednice. Materijal ste dobili.

Otvaram raspravu.

Nema prijavljenih za raspravu.

Ovim zaključujem sjednicu. Je li dovoljno 15 minuta pauze?

_____ (?)
Nije.

MLADEN BOSIĆ

Nije? Dobro, može li 20? 20 minuta pauza za glasanje. Poslije toga nastavljamo sa novom sjednicom.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
U 13:10 kaži ...

MLADEN BOSIĆ

Znači, u 13:10 glasanje.
/PAUZA/

MLADEN BOSIĆ

Molim vas da se smjestite na svoja mjesta da se pripremimo za glasanje. Počinjemo proces glasanja.

Idemo na tačku 1. – **Usvajanje Zapisnika sa 61. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.** Glasamo o usvajanju Zapisnika sa 61. sjednice Doma.

Za 35, protiv nema, uzdržana 2.

Postoji opšta i entitetska većina. Zapisnik je usvojen.

Tačka 5. – **Izjašnjavanje Predstavničkog doma za utvrđivanje novog roka za dostavljanje Izvještaja o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima BiH – predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-1-697/18, od 07.03.2018. godine (drugo čitanje).**

Glasamo o određivanju novog roka Ustavnompravnoj komisiji od 20 dana za dostavljanje izvještaja.

Za 23, protiv nema, uzdržanih 14.

Postoji opšta i entitetska većina. Novi rok je usvojen.

Tačka 6. – **Izvještaj komisije Kolegijuma o nastojanju za postizanje saglasnosti o Prijedlogu zakona o dopunama Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH –**

predlagač: poslanik Mirsad Đonlagić, zakon broj: 01-02-1-762/18, od 16.03.2018. godine (zakon u prvom čitanju). Glasamo u drugom krugu o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Za 17, protiv 12, uzdržanih 8.

Ne postoji entitetska većina u Republici Srpskoj. Nemamo uslove za usaglašavanje.

MARIN VUKOJA

/nije uključen mikrofon/

MLADEN BOSIĆ

Da, Zakon je odbijen.

Prelazimo na tačku 7. – **Prijedlog zakona o dopuni Zakona o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine – predlagač: poslanica Maja Gasal-Vražalica, broj: 01-02-1-1189/18, od 15.05.2018. godine (prvo čitanje).** Glasamo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Za 26, protiv 2, uzdržanih 9.

Ima opšta i entitetska većina. Zakon u prvom čitanju je prošao.

Tačka 8. – **Izveštaj Evropske komisije o Bosni i Hercegovini za 2018. godinu, broj: 01,02-06-1004/18, od 18.04.2018. i broj: 01-50-1-1021/18, od 24.04.2018. godine.**

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Vidite šta je kod kolegice Vajzović gore sa tehnikom.

HANKA VAJZOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

MLADEN BOSIĆ

Znači prvo glasamo o Prijedlogu zaključka Senada Šepića. Ima li potrebe da čitam?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Nema ba, znamo sve.

MLADEN BOSIĆ

Nema. Izvolite glasati.

Za 19, protiv 13, uzdržanih 5.

Postoji opšta i entitetska većina. Zaključak je usvojen.

Idemo na glasanje o Prijedlogu zaključka poslanice Nermine Kapetanović. Ima li potrebe da čitam?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Nema.

MLADEN BOSIĆ

Nema. Pristupite glasanju.

Za 20, protiv 12, uzdržanih 5.

Postoji opšta i entitetska većina. I ovaj zaključak je prošao.

Znači, idemo na tačku 9. – **Izvještaj o radu Upravnog odbora Izvozno-kreditne agencije BiH za 2017. godinu, broj: 01,02-50-19-874/18, od 03.04.2018. godine.**

Glasamo o prijedlogu zaključka poslanika Zaima Backovića.

Za 11, protiv 17.

Ne postoji opšta većina. Zaključak nije usvojen.

Glasamo o usvajanju Izvještaja Upravnog odbora Agencije za 2017 godinu.

Za 10, protiv 25.

Ne postoji opšta većina. Nije usvojeno.

Sada glasamo o usvajanju Plana poslovanja Agencije za 2018. godinu.

Za 11, protiv 17.

Ne postoji opšta većina. Nije usvojeno.

Idemo na tačku 10. – **Izvještaj komisije Kolegijuma o nastojanju za postizanje saglasnosti o prijedlogu zaključka poslanika Amira Fazlića koji glasi: „Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH predlaže Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH da Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku – predlagača poslanika Amira Fazlića (zakon broj: 01-02-1-668/18, od 05.03.2018. godine), razmatra po hitnom zakonodavnom postupku“, akt broj: 01-02-1-668/18, od 18.05.2018. godine. Glasamo u drugom krugu o Prijedlogu zaključka.**

Za 22, protiv 10, uzdržanih 5.

Postoji opšta i entitetska većina. Usvaja se zaključak.

Tačka 11. – Izvještaj o radu Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije za period 01 01 – 31.12.2017, broj: 05/8-04-785/18, od 20.03.2018. godine.

Glasamo o Prijedlogu zaključka Mensure Beganović.

Za 21, protiv 5, uzdržanih 11.

Postoji opšta i entitetska većina. Zaključak je usvojen.

Sada glasamo o usvajanju Izvještaja.

Za 17, protiv 3, uzdržanih 17.

Ne postoji entitetska većina iz Republike Srpske.

Nema uslova za usaglašavanje na licu mjestu, odlaže se do sljedeće sjednice.

Tačka 12. – Drugi izvještaj monitoringa sprovođenja Strategije za borbu protiv korupcije 2015. – 2019. i Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2015. – 2019., za period maj 2015. – decembar 2017 – podnosilac: Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, broj: 05/8-04-601/18, od 26.02.2018. godine. Glasamo o usvajanju Izvještaja.

Za 17, protiv 1, uzdržanih 19.

Postoji opšta većina, ne postoji entitetska u Republici Srpskoj.

Odlaze se za sljedeću sjednicu glasanje u drugom krugu.

Tačka 13. – Izvještaj o sprovođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2017. godini – podnosilac: Centralna izborna komisije BiH, broj: 01,02-50-19-1190/18, od 15.05.2018. godine.

Glasamo o Prijedlogu zaključka Zaima Backovića.

Za 18, protiv 11, uzdržanih 8.

Postoji opšta i entitetska većina. Zaključak je usvojen.

Sada glasamo ponovo o drugom prijedlogu zaključaka poslanika Zaima Backovića.

Za 18, protiv 9, uzdržanih 10.

Postoji opšta i entitetska većina. Zaključak je usvojen.

Sada glasamo o primanju k znanju Izvještaja.

Za 20, protiv 9, uzdržanih 8.

Ne postoji entitetska većina u Federaciji.

Ne postoje uslovi za usaglašavanje na licu mjesta, odlaze se glasanje za sljedeću sjednicu.

Tačka 14. – Dopuna informacije o realizaciji zaključaka sa 45. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, materijal Uprave za indirektno oporezivanje BiH, broj: 01/3-50-3-3-21/17, veza: 01-50-1-15-45/17, od 19.03.2018. godine. Glasamo o primanju k znanju Informacije.

Za 14, protiv 1, uzdržanih 22.

Opšta većina postoji, entitetska većina ne postoji u Republici Srpskoj.

Nema uslova za usaglašavanje, ostavlja se za sljedeću sjednicu.

Tačka 15. – Informacija o projektu PRO-Budućnost i Platformi za mir – podnosilac: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, broj: 01,02-37-1671/17, od 11.07.2017. godine (odgođeno izjašnjavanje na 61. sjednici Doma, održanoj 17.05.2018. godine).

Glasamo o Prijedlogu zaključka poslanika Staše Košarca.

Za 12, protiv 23, uzdržanih 2.

Ne postoji opšta većina. Zaključak nije usvojen.

Glasamo o Prijedlogu zaključka poslanika Nikole Lovrinovića.

Za 4, protiv 29, uzdržanih 4.

Ne postoji opšta većina. Zaključak nije svojen.

Sada glasamo o usvajanju Platforme za mir.

Za 30, protiv 5, uzdržanih 2.

Postoji opšta i entitetska većina. Platforma za mir je usvojena.

Idemo na tačku 16. – **Informacija o sprovođenju Plana hitnih mjera i realizovanju aktivnosti u vezi sa migrantskom krizom – predlagači tačke: Borjana Krišto, Nikola Lovrinović i Predrag Kožul, broj: 01-50-1-1315/18, od 30.05.2018. godine.**

Glasamo o prijedlogu zaključaka poslanika Borjane Krišto, Nikole Lovrinovića i Predraga Kožula.

Za 15, protiv 17.

Ne postoji opšta većina. Zaključci nisu usvojeni.

Sada glasamo o prijedlogu zaključaka poslanika Senada Šepića.

Za 19, protiv 7, uzdržanih 11.

Postoji opšta i entitetska većina. Zaključci poslanika Senada Šepića su usvojeni.

Glasamo o prijedlogu zaključaka poslanika Momčila Novakovića.

Za 15, protiv 10, uzdržanih 12.

Postoji opšta i entitetska većina. Usvojili smo zaključke poslanika Momčila Novakovića.

Glasamo o prijedlogu zaključaka poslanice Maje Gasal-Vražalica.

Za ...

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

MLADEN BOSIĆ

Imamo zahtjev za ponavljanje glasanja.

Molim vas da ponovite glasanje u vezi zaključaka poslanice Maje Gasal-Vražalica.

Za 22, protiv 6, uzdržanih 9.

Postoji opšta i entitetska većina. Zaključci poslanice Maje Gasal-Vražalica su usvojeni.

Glasamo o prijedlogu zaključaka poslanika Mirsada Donlagića.

Za 14, protiv 14.

Ne postoji opšta većina. Zaključci nisu usvojeni.

Glasamo o prijedlogu zaključaka poslanika Jasmina Emrića.

Za 20, protiv 5, uzdržanih 12.

Ne postoji entitetska većina iz Republike Srpske.

Ne postoje uslovi za glasanje sada, odlaže se za sljedeću sjednicu.

Prelazimo na tačku 17. – **Izvještaj o razlozima neprimanja Agencije za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđivanje kvaliteta BiH u punopravno članstvo Evropske organizacije za obezbjeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA), sa konkretnim prijedlogom mjera za otklanjanje uočenih slabosti – podnosilac: Savjet ministara BiH (realizacija poslaničke inicijative Salka Sokolovića, usvojene na 55. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 21.12.2017, 17.01. i 31.01.2018. godine), akt broj: 01-50-1-2527-1/17, od 30.03.2018. godine.**

Glasamo o Prijedlogu zaključka poslanika Salke Sokolovića.

Za 17, protiv 9, uzdržanih 11.

Ne postoji entitetska većina.

Drugi krug glasanja na sljedećoj sjednici.

Sada glasamo o usvajanju Izvještaja.

Za 10, protiv 19, uzdržanih 8.

Ne postoji opšta većina. Izvještaj nije usvojen.

Znači spojili smo tačke:

18. – **Informacija o aktuelnoj poziciji, ocjeni spremnosti i sposobnosti Centralne izborne komisije BiH (CIKBiH) da organizuje i sprovede fer izbore u oktobru 2018. godine – predlagači: poslanici Senad Šepić, Hanka Vajzović, Jasmin Emrić i Zaim Backović (broj: 01-50-1-997/18, od 20.04.2018.).**

19. – **Rasprava o radu, aktivnostima i postupcima CIK-a BiH u svjetlu predstojećih opštih izbora i potrebe da budu organizovani u fer i poštenoj atmosferi – predlagači: poslanici Damir Arnaut i Saša Magazinović (broj:01-50-1-999/18, od 20.04.2018.).**

Glasamo o prijedlogu zaključaka poslanika Senada Šepića.

_____(?)
/nije uključen mikro fon/

MLADEN BOSIĆ

Ima više zaključaka, hoćete li da vam čitam redosljedom kako su pristizali?

Znači prvi zaključak – Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH traži od Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH da hitno okonča proceduru usvajanja Izbornog zakona BiH koji predviđa uvođenje skenera na biračka mjesta.

Molim vas da omogućite glasanje.

Za 25, protiv 10, uzdržanih 2.

Postoji opšta i entitetska većina. Zaključak je usvojen.

Zaključak broj 2. poslanika Senada Šepića, treba li to da čitam?

_____(?)
/nije uključen mikro fon/

MLADEN BOSIĆ

– Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH podržava inicijativu o potpisivanju peticije i prikupljanju podrške građana za konačno omogućavanje elektronskog glasanja i uvođenja skenera na biračkim mjestima u Bosni i Hercegovini.

Za 16, protiv 14, uzdržanih 7.

Postoji opšta i entitetska većina. Zaključak je usvojen.

_____(?)
/nije uključen mikro fon/

MLADEN BOSIĆ

Ponavljamo glasanje o drugom zaključku poslanika Šepića.

Za 16, protiv 19, uzdržanih 2.

Ne postoji opšta većina. Znači da drugi zaključak nije prošao.

Glasamo o prijedlogu zaključaka poslanice Aleksandre Pandurević.

Za 18, protiv 14, uzdržanih 5.

Postoji opšta većina, ne postoji entitetska većina.

ALEKSANDRA PANDUREVIĆ

/nije uključen mikrofon/

MLADEN BOSIĆ

Ponavljamo glasanje o zaključcima Aleksandre Pandurević.

Za 21, protiv 14, uzdržanih 2.

Postoji opšta i entitetska većina. Zaključci su usvojeni.

Glasamo o prijedlogu zaključka o formiranju Privremene ad hoc komisije za praćenje Opštih izbora u 2018. godini, predlagač poslanica Aleksandra Pandurević.

Za 18, protiv 18.

Ne postoji opšta većina. Zaključak nije usvojen.

Sada glasamo o prijedlogu ...

_____ (?)

/nije uključen mikrofon/

MLADEN BOSIĆ

Ponavljamo glasanje.

Za 17, protiv 18.

Ne postoji opšta većina. Zaključak nije usvojen.

Sada glasamo o prijedlogu zaključka poslanika Damira Bećirovića.

Za 10, protiv 23.

Ne postoji opšta većina. Zaključak nije usvojen.

Idemo na tačku 20. – **Preporuke za reformu energetskog sektora – predlagači: poslanici Momčilo Novaković, Hanka Vajzović, Saša Magazinović, Predrag Kožul, Mirsad Isaković, Lazar Prodanović i Jasmin Emrić, materijal broj: 01-28-1300/18, od 29.05.2018.** Glasamo o usvajanju Preporuka.

Za 32, protiv 4, uzdržanih 1.

Postoji opšta i entitetska većina. Preporuke smo usvojili.

Ovim zaključujem 62. sjednicu Predstavničkog doma.

Sjednica završena u 13:55 sati.